Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΑΞΟΝΑΣ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΔΡΑΣΗ
«ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΕΠΙΧΕΙΡΩΝΤΑΣ»

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«Αλλάζω συσκευή για τις επιχειρήσεις»

Αθήνα, Μάιος 2026

Περιεχόμενα

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

1. Αντικείμενο και στόχος του Προγράμματος

2. Δικαιούχοι του Προγράμματος – Κριτήρια Επιλεξιμότητας – Ενεργειακός Στόχος

3. Επιλέξιμες δαπάνες – Επιλέξιμος εξοπλισμός

4. Είδος και ύψος ενίσχυσης

5. Προϋπολογισμός – Πηγή χρηματοδότησης

6. Υποβολή, έλεγχος και έγκριση αιτήσεων χρηματοδότησης

7. Διαδικασία υλοποίησης – Καταβολή Ενίσχυσης

8 Διάρκεια Προγράμματος – Χρονικά Ορόσημα και προθεσμίες

9 Έλεγχοι και διοικητικές επαληθεύσεις

10 Υποχρεώσεις συμμετεχόντων – Συνέπειες μη τήρησης υποχρεώσεων

11 Εμπλεκόμενοι Φορείς

12 Ενέργειες δημοσιότητας και ενημέρωσης

13 Τελικές ρυθμίσεις

14 Κατάλογος Παραρτημάτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Πληροφορίες για την υποβολή, έγκριση, και υλοποίηση παρεμβάσεων της Αίτησης Συμμετοχής στο Πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του Προγράμματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Λειτουργία Καταπιστευτικού Λογαριασμού (escrow account)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Δικαιολογητικά και Όροι Συμμετοχής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV Δικαιολογητικά Καταβολής Επιχορήγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Ορισμός ΜΜΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Προϋποθέσεις Κανονισμώνών De Minimis

Προϋποθέσεις Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 De Minimis

Προϋποθέσεις Κανονισμού ΕΕ 1408/2013 De Minimis

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Μη Επιλέξιμοι ΚΑΔ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Διαδικτυακές Υπηρεσίες (WS) μέσω Τρίτων Συστημάτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX: Κανόνες Σώρευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Πραγματικών Δικαιούχων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης (για τις επιχειρήσεις / δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων)(για πρωτογενή γεωργική παραγωγή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Επίτευξης Στόχου Προγράμματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO_2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO_2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής

βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Βεβαίωση Εγκαταστάτη .....

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΑ

Πίνακας 1: Επιλέξιμες Δαπάνες .....
Πίνακας 2: Ελάχιστα τεχνικά χαρακτηριστικά εξοπλισμού .....
Πίνακας 3: Ύψος Ενίσχυσης.....
Πίνακας 4: Μη επιλέξιμοι ΚΑΔ .....

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

Για της σκοπούς της παρούσας προκήρυξης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του δικαιούχου που πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στο Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου του
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Αριθμός εργαζομένων	Ο αριθμός των εργαζομένων αντιστοιχεί στον αριθμό Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων μόνιμης και πλήρους απασχόλησης, με σχέση εξαρτημένης εργασίας κατά ένα ημερολογιακό έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη η οποία δεν αντιστοιχεί σε ίσης αξίας παραδοθέν έργο, προμήθεια ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης
ΓΓΠΣΔΔ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης
ΓΔΟΥ	Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ΥΠΕΝ
Δημόσια Δαπάνη/Ενίσχυση	Κάθε δημόσια συνεισφορά για τη χρηματοδότηση δράσεων, η οποία προέρχεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4412/2016 ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημόσιων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου, στην οποία δύναται να περιλαμβάνονται οποιοιδήποτε χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε μία δράση/έργο, στο πλαίσιο της χρηματοδότησής του από το ΤΑΑ, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Διπλή Χρηματοδότηση	Η παράλληλη χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης από τον μηχανισμό του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δράση	Το σύνολο καθορισμένων στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) μεταρρυθμίσεων ή και επενδύσεων, που έχουν προσδιορισθεί ως οικονομικά και τεχνικά αυτοτελείς, είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΤΑΑ, συμβάλλουν στους πυλώνες αυτού και έχουν καθορισμένο χρονικό πλαίσιο, ορόσημα και στόχους
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΣΥΠ	Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας πρώην ΤΑΙΠΕΔ.
ΕΔΛ	Ειδικοί Δεσμευμένοι Λογαριασμοί
ΕΜΕ	Ετήσια Μονάδα Εργασίας. Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Η εργασία των προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα της ΕΜΕ
Έναρξη υλοποίησης - ημερομηνία έγκρισης αίτησης	Η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης της αίτησης ενίσχυσης στο Πρόγραμμα
Ενιαία Επιχείρηση	Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης· β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης· γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας· δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης, ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης. Επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης ενιαία επιχείρηση.
Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας	Ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις δυνάμει του Καν. 2023/2831, του ΕΚ 1408/2013 και του 717/2014. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 300,000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, ή το ποσό των 20.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών στην περίπτωση εφαρμογής του Καν. 1408/2013 (άρθρο 3 παρ. 2 Καν.1408/2013) ή των 30.000 ευρώ σε περίπτωση εφαρμογής του Καν. 717/2014
ΕΝΣ	Ενεργειακός Στόχος: μείωση εκπεμπόμενων ρύπων (CO_2) τουλάχιστον κατά **30**%
Ένταση ενίσχυσης	Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων

ΥΠΕΝ ΕΔΕΣΠΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ «ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ»
Επιχορηγούμενος προϋπολογισμός	Δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή, άνευ ΦΠΑ
Έργο	Έργο που έχει περιγραφεί και περιληφθεί σε επιμέρους Δράση του ΕΣΑΑ, έχει καθορισμένο χρονικό πλαίσιο, Ορόσημα και Στόχους και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του ΤΑΑ
ΕΥΣΤΑ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης
€	Ευρώ
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια για την υλοποίηση έργου. Οριοθέτηση ίδιας συμμετοχής του δικαιούχου προκύπτει ως διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)
ΜΜΕ	Μικρομεσαία επιχείρηση, σύμφωνα με το ορισμό του Παραρτήματος Ι του Καν. 651/2014. Ειδικότερα: Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιουισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
Παρατυπία	Κάθε παράβαση του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση ή/και εφαρμογή του ΤΑΑ, και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με καταλογισμό σε αυτόν αδικαιολόγητης δαπάνης
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΑ	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
Πρόγραμμα	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται μέσω της Αναλυτικής προκήρυξης και των συνοδευτικών εντύπων αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται τα έργα
ΠΣΣΚΕΗΣ	Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας του άρθρου 57 του ν. 4914/2022 (ΦΕΚ 61Α), στο οποίο καταχωρίζονται τα δεδομένα που απαιτούνται για να ελέγχονται οι κανόνες σώρευσης που προσδιορίζονται στους Κανονισμούς Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας

	(κανονισμοί de minimis), και να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει υπέρβαση των τιθέμενων ορίων. Στο ΠΣΣΚΕΗΣ καταχωρίζονται τα απαιτούμενα για τον υπολογισμό του συνολικού ποσού των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας δεδομένα τα οποία χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση.
ΣΑΤΑ	Συλλογική Απόφαση Ταμείου Ανάκαμψης
ΤΑΑ	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΤΑΙΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Ελληνικού Δημοσίου
Τελικός αποδέκτης	Νομικό ή φυσικό πρόσωπο που κάνει χρήση των κονδυλίων του ΤΑΑ, κατά τις ειδικότερες κατηγορίες της περ. δ, της παρ. 2 του άρθρου 22 του Κανονισμού. Για τις ανάγκες της παρούσας ορίζεται ως «δικαιούχος»
Τήρηση ίσων αποστάσεων	Συναλλαγή υπό συνθήκες στις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Υπουργείο Ευθύνης	Το καθ’ ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την παρακολούθηση της υλοποίησης και συντονισμό των Δράσεων και Έργων που έχουν περιληφθεί στο ΕΣΑΑ, όπως δύναται να εξειδικευτεί με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για την Υπηρεσία Συντονισμού
Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου	Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας πρώην ΤΑΙΠΕΔ.
Φορέας υλοποίησης	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που έχει ορισθεί από το αρμόδιο Υπουργείο Ευθύνης και έχει την αρμοδιότητα να υλοποιήσει την οικεία Δράση ή/και Έργο. Ο Φορέας υλοποίησης μπορεί να διαφέρει για κάθε ένα από τα Έργα της εκάστοτε Δράσης, ενώ δύναται να αναθέτει μέρος ή σύνολο της άσκησης των αρμοδιοτήτων σε τρίτο
Φορέας Ανακύκλωσης	Φορέας στον οποίο παραδίδεται η/οι προς ανακύκλωση αντικαθιστάμενη/ες συσκευή/ές
Φορέας Πληρωμών	Φορέας αρμόδιος για την εκταμίευση και την αποδέσμευση των ποσών της ενίσχυσης
CO_2 εκπομπές	Εκπομπές Διοξειδίου του Άνθρακα
Escrow Account	Ειδικός δεσμευμένος καταπιστευτικός λογαριασμός

1. **Αντικείμενο και στόχος του Προγράμματος**

Αντικείμενο του Προγράμματος «Αλλάζω συσκευή για τις επιχειρήσεις» είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων και η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και κατά συνέπεια των εκπομπών διοξειδίου άνθρακα.

Μέσω του Προγράμματος, παρέχεται ενίσχυση στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις προκειμένου να προβούν σε εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού:

- Συστήματα θέρμανσης με χρήση αντλιών θερμότητας (όπου εμπεριέχονται και Ηλιοθερμικά συστήματα αύξησης της απόδοσης των αντλιών θερμότητας και μέσω αποθήκευσης θερμότητας).
- Συστήματα ηλιακής θέρμανσης.
- Έξυπνες συσκευές μέτρησης της καταναλισκόμενης ενέργειας (πίσω από το μετρητή του δικτύου).
- Λοιπές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, μέσω της εγκατάστασης ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού και συστημάτων για την εξοικονόμηση ενέργειας στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη διανομή προϊόντων, καθώς και τη λειτουργία των εταιρειών.

Βασικός στόχος του Προγράμματος (του οποίου η τήρηση είναι αναγκαία) αποτελεί η μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%, είτε συνολικά της συμμετέχουσας επιχείρησης είτε σημειακά ως προς τις υλοποιημένες παρεμβάσεις. . Στόχοι του Προγράμματος είναι η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των διαδικασιών τους σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ, η εξοικονόμηση οικονομικών πόρων από τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας καθώς και η μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Αφενός, η χρήση υψηλής ενεργειακής απόδοσης εξοπλισμού αναμένεται να μειώσει σημαντικά το μέσο ενεργειακό κόστος της ελληνικής επιχείρησης. Αφετέρου, η χαμηλότερη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας συνεπάγεται και μικρότερη παραγωγή από ορυκτά καύσιμα ή μη ανανεώσιμες πηγές.

2. **Δικαιούχοι του Προγράμματος – Κριτήρια Επιλεξιμότητας – Ενεργειακός Στόχος**

2.1 Όροι & Προϋποθέσεις Συμμετοχής – Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Στο πλαίσιο του Προγράμματος ενισχύονται υφιστάμενες Επιχειρήσεις όπως αυτές ορίζονται σε σχέση με το μέγεθος τους, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού 651/2014, και για τις οποίες συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθοι όροι και προϋποθέσεις:

i) Δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια με ελληνικό ΑΦΜ.

ii) Είναι ενεργές κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

iii) Έχουν ιδρυθεί / συσταθεί **έως την 30.06.2024**.

iv) Να υποβάλλουν μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ.

v) Να έχουν εκδώσει το 1ο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) (ή τον Ενεργειακό Έλεγχο εφόσον απαιτείται βάσει των κατηγοριών δαπανών της εγκατάστασης υλοποίησης της επένδυσης ή αν πρόκειται για αντικατάσταση (όχι νέα εγκατάσταση) μεμονωμένων συσκευών (σημειακές παρεμβάσεις), για κάθε μία από όσες συσκευές αντικαθίστανται να έχουν εκδώσει τη Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ, ή να έχουν υποβάλει Υπεύθυνη Δήλωση περί επίτευξης του στόχου μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%.

Για κάθε αίτηση που θα υποβληθεί και θα επιχορηγηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος, ο ελάχιστος στόχος είναι η μείωση των εκτιμωμένων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%. Επισημαίνεται ότι ο ανωτέρω στόχος είναι υποχρεωτικός και κατ’ επέκταση οι αιτήσεις που δεν τον πληρούν απορρίπτονται από τη διαδικασία τελικής αξιολόγησης αιτήματος ενίσχυσης. Η τεκμηρίωση της επίτευξης του στόχου της **μείωσης των εκπομπών CO_2 τουλάχιστον κατά 30%** θα προκύπτει από τη σύγκριση του 1ου ΠΕΑ, που καταχωρείται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Προγράμματος πριν την έναρξη της επένδυσης, και του 2ου ΠΕΑ, που καταχωρείται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μετά την υλοποίηση της επένδυσης, για την εγκατάσταση που έχει δηλωθεί στην αίτηση. Στην περίπτωση όπου υπάρχουν επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας «Λοιπών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας» τότε η τεκμηρίωση της επίτευξης του στόχου επιτυγχάνεται μόνο με ενεργειακό έλεγχο (όταν δεν απαιτείται ΠΕΑ). Τέλος, στις περιπτώσεις σημειακών παρεμβάσεων, ήτοι αντικατάσταση **συγκεκριμένης συσκευής** (**π.χ. αντλία θερμότητας, κλιματιστικό, ψυγείο κ.α.),** δύναται για κάθε συσκευή που αντικαθίσταται να αποδεικνύεται η τεκμηρίωση μέσω της Βεβαίωσης Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ (πριν την παρέμβαση) και την Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ (μετά την παρέμβαση).

Λαμβάνοντας υπόψη α. Τα χρονικά ορόσημα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241, και συγκεκριμένα το Άρθρο 18, παρ. 4θ, τα οποία θέτουν την 31η Αυγούστου 2026 ως καταληκτική ημερομηνία για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, β. Τις απαιτήσεις των ενεργειακών ελέγχων για δεδομένα δώδεκα (12) μηνών, μετά από την υλοποίηση της επένδυσης και γ. Τα χρονικά ορόσημα των ΚΜ για υποβολή αιτημάτων πληρωμής: Μετά την 19/06/2025 (ημερομηνία 3ης Απόφασης Ένταξης των ωφελούμενων στο Πρόγραμμα), ο Ενεργειακός Έλεγχος δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τρόπος τεκμηρίωσης επίτευξης του στόχου του Προγράμματος (ήτοι μείωσης εκπομπών

διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%).

Είναι εφικτή η αντικατάσταση του 1ου Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) ή 1ου Ενεργειακού Ελέγχου ή Βεβαίωσης Εκτίμησης Εκπομπών CO_2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ με το οποίο εντάσσονται οι αιτούντες, με οποιοδήποτε εκ των προαναφερθέντων άλλων 2 μέσων επίτευξης του στόχου του Προγράμματος, ήτοι μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) τουλάχιστον κατά 30%, εφόσον ο νέος τρόπος τεκμηρίωσης του στόχου πραγματοποιείται πριν από την υλοποίηση της επένδυσης και μετά από αυτή πραγματοποιείται ο αντίστοιχος τρόπος τεκμηρίωσης (2ο ΠΕΑ ή 2ος Ενεργειακός Έλεγχος με την προϋπόθεση της έκδοσης του έως την 18.06.2025 ή Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO_2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ).

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αντικατάστασης του τρόπου τεκμηρίωσης του στόχου με 2ο Ενεργειακό Έλεγχο, σύμφωνα με τα παραπάνω, αυτό είναι αποδεκτό μόνο για 2ο Ενεργειακό Έλεγχο που έχει πραγματοποιηθεί έως την 18/06/2025.

vi) Να δηλώνουν υπεύθυνα ότι στη διεύθυνση της Επιχείρησης μπορεί να τοποθετηθεί ο προτεινόμενος εξοπλισμός, και δεν υπάρχει περιορισμός από κανονισμούς λειτουργίας (π.χ. κανονισμός πολυκατοικίας, κανονισμός λειτουργίας κτηρίου κ.λπ.) ή το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο,

vii) Να κατατίθεται συναίνεση του ιδιοκτήτη (Υπεύθυνη Δήλωσή του πριν την «οριστικά υποβληθείσα» αίτηση),

viii) Δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμη δραστηριότητα.

- Ως επιλέξιμη δραστηριότητα για τους σκοπούς του Προγράμματος νοείται κάθε οικονομική δραστηριότητα που ασκείται στην ελεύθερη αγορά, εκτός εκείνων που αποτυπώνονται ως μη επιλέξιμες προς ενίσχυση στο πλαίσιο του Κανονισμού 2023/2831 (de minimis), ήτοι

  α) την πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

  β) τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·

  γ) την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·

  δ) τον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις: i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

  ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

  στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

- Για όσες επιχειρήσεις οι δικαιούχοι είναι αγρότες (ήτοι επαγγελματίες αγρότες ή αγρότες ειδικού καθεστώτος ή όποιας άλλης μορφής αγροτική επιχείρηση οι οποίοι είναι

εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων κατά το τρέχον έτος) ήτοι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, τότε νοείται ότι:

Ως επιλέξιμη δραστηριότητα για τους σκοπούς του Προγράμματος νοείται κάθε οικονομική δραστηριότητα που ασκείται στην ελεύθερη αγορά στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, εκτός εκείνων που αποτυπώνονται ως μη επιλέξιμες προς ενίσχυση στο πλαίσιο του Κανονισμού 1408/2013 (de minimis) όπως αυτός ισχύει, ήτοι:

α) τις ενισχύσεις το ύψος των οποίων καθορίζεται βάσει της τιμής ή της ποσότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά

β) τις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες συνδεόμενες με εξαγωγικές δραστηριότητες·

γ) τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

- Σε περίπτωση που μία επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός ΚΑΔ, για την εκτίμηση της επιλεξιμότητας λαμβάνεται υπόψη ο ΚΑΔ Κύριας Δραστηριότητας κατά την υποβολή της αίτησης. Ωστόσο, σε περίπτωση άσκησης μικτής δραστηριότητας οι δικαιούχοι μεριμνούν μέσω διακριτών λογαριασμών να αποφεύγεται η διεπιδότηση των μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων.
- Επιπλέον, στο πλαίσιο του Προγράμματος **εξαιρούνται:**
  - δραστηριότητες δημόσιας διοίκησης και υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, δραστηριότητες οργανώσεων, δραστηριότητες νοικοκυριών, καθώς και δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών,
  - δραστηριότητες που συνδέονται με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01), και ειδικότερα:
    - δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της μεταγενέστερης χρήσης, εξαιρουμένων των έργων στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας, καθώς και των σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής, με χρήση φυσικού αερίου, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της τεχνικής καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C58/01).
    - δραστηριότητες στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ε.Ε. (ΣΕΔΕ) για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς. Όταν η υποστηριζόμενη δραστηριότητα επιτυγχάνει προβλεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς, θα πρέπει να παρέχεται εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν είναι εφικτό. Δείκτες αναφοράς που καθορίστηκαν για τη δωρεάν κατανομή όσον αφορά δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, όπως ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/447 της Επιτροπής·
    - δραστηριότητες που σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων,

αποτεφρωτήρες και μονάδες βιολογικής επεξεργασίας·

- Για τους αποτεφρωτήρες η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου σε μονάδες που ασχολούνται αποκλειστικά με την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και σε υφιστάμενες μονάδες, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, στη δέσμευση των καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή στην ανάκτηση υλικών από την αποτέφρωση τέφρας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας.
- Για τις μονάδες βιολογικής επεξεργασίας η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου σε υφιστάμενες μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του εν λόγω αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή στη μετασκευή για εργασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων σε βιοαπόβλητα λιπασματοποίησης και αναερόβιας αποδόμησης βιολογικών αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι δράσεις αυτές στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας.

  - δραστηριότητες κατά τις οποίες η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να βλάψει το περιβάλλον. Στο Παράρτημα VII αποτυπώνονται οι ΚΑΔ των μη επιλέξιμων Δραστηριοτήτων.

ix) Λειτουργούν νόμιμα και συμμορφώνονται με τη σχετική ενωσιακή και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία, και διαθέτουν, το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους (π.χ. άδεια λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας, την τυχόν κατά περίπτωση προβλεπόμενη περιβαλλοντική αδειοδότηση, κλπ.).

x) Συνιστούν νομική οντότητα (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, Συνεταιρισμός) ή Ατομική Επιχείρηση, και τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία.

xi) Δεν βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.

xii) Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχουν λάβει ως ενιαία επιχείρηση, όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 2, παρ. 2 του Κανονισμού 2023/2831, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από το παρόν Πρόγραμμα, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών. Σε περίπτωση δραστηριοποίησης σε τομείς επιλέξιμους και μη επιλέξιμους με βάση τον ΕΚ 2023/2831, ο δικαιούχος υποχρεούται σε διαχωρισμό των δραστηριοτήτων και διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε να μην ενισχύονται οι μη επιλέξιμοι τομείς. Σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων, εξαγορών και διάσπασης, για τον υπολογισμό της τήρησης των ορίων του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 7-9 του άρθρου 3 του Κανονισμού 2023/2831 (de minimis).

Ως προς τους δικαιούχους αγρότες, ήτοι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, εφαρμόζεται το σύνολο των διατάξεων του Κανονισμού 1408/2013 της Επιτροπής ΕΕ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας όπως αυτός ισχύει, όπου μεταξύ άλλων καθορίζεται ότι το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 20.000

ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών (άρθρο 3 παρ. 2 Καν.1408/2013).

xiii) Δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017), βάσει του οποίου: οι δυνητικοί δικαιούχοι αποκλείονται από την ένταξη σε πρόγραμμα ή την υπαγωγή σε καθεστώτα ενίσχυσης, που χρηματοδοτούνται από ενωσιακούς ή εθνικούς πόρους, εάν έχουν επιβληθεί σε βάρος τους, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αίτησης συμμετοχής:

α) τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β΄ 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους, ή

β) δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν την αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους.

Οι υπό α΄ και β΄ κυρώσεις πρέπει να έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ.

Η Αίτηση Χρηματοδότησης επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν. Οποιαδήποτε ψευδή αναφορά ή αναντιστοιχία με τα πραγματικά στοιχεία, πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, ενδέχεται να επιφέρει και ποινικές κυρώσεις.

Σημειώνεται ότι, όλες οι ανωτέρω συνθήκες αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής στο Πρόγραμμα. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου. Συνεπώς, η μη ικανοποίησή τους ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους αποτελεί λόγο απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου.

2.2 Επιβεβαίωση τήρησης κριτηρίων επιλεξιμότητας

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρ. **2.1** ανωτέρω ελέγχονται με δύο (2) διακριτούς τρόπους:

i) Μέσω άντλησης των αναγκαίων πληροφοριών από τρίτα συστήματα του Δημοσίου. Για τον σκοπό αυτό, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στο Πρόγραμμα, δίνεται η συγκατάθεση για την αναζήτηση των αναγκαίων στοιχείων εκ μέρους του Προγράμματος μέσω άντλησης των αναγκαίων πληροφοριών από συστήματα του Δημοσίου.

ii) Μέσω κατάλληλων ελέγχων προ της εκταμίευσης σε ωφελούμενες επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των οποίων υποβάλλονται από τις τελευταίες τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της ορθότητας των υποβληθέντων στοιχείων.

Σε κάθε περίπτωση, ο υποβάλλων την Αίτηση Χρηματοδότησης για λογαριασμό της επιχείρησης είναι υπεύθυνος για την ορθότητα και ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλει, ιδιαίτερα, δε, για:

- τα στοιχεία ταυτοποίησης της επιχείρησης,
- την κάλυψη των αναγκαίων προϋποθέσεων συμμετοχής, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας ενότητας.

Η υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν. Οποιαδήποτε ψευδής αναφορά ή αναντιστοιχία με τα πραγματικά στοιχεία, πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, ενδέχεται να επιφέρει και ποινικές κυρώσεις.

3. **Επιλέξιμες δαπάνες – Επιλέξιμος εξοπλισμός**

3.1 Επιλέξιμες δαπάνες

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης αφορά στην επιδότηση:

i) δαπάνης **Εξοπλισμού**:

- της δαπάνης αγοράς ενός (1) νέου συστήματος θέρμανσης με χρήση αντλιών θερμότητας,
- της δαπάνης αγοράς ενός (1) νέου συστήματος ηλιακής θέρμανσης,
- της δαπάνης αγοράς έξυπνών συσκευών μέτρησης της καταναλισκόμενης ενέργειας (πίσω από το μετρητή του δικτύου).
- των δαπανών λοιπών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας για την μείωση κατανάλωσης συμβατικής ενέργειας για θέρμανση, ψύξη, κλιματισμό, φωτισμό και παραγωγή ΖΝΧ και, των δαπανών παρεμβάσεων ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού που συνδέεται με την παραγωγή (ήτοι στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη διανομή προϊόντων, καθώς και τη λειτουργία των εταιρειών).

ii) δαπανών **Υπηρεσιών**:

- της δαπάνης εκτέλεσης των αναγκαίων συμπληρωματικών εργασιών για την εγκατάσταση του νέου εξοπλισμού (π.χ κόστος μεταφοράς, εγκατάστασης, παραμετροποίησης του Νέου εξοπλισμού (αντλία θερμότητας, ηλιοθερμικό σύστημα, σύστημα ηλιακής θέρμανσης, έξυπνος μετρητής κλπ.)),
- της δαπάνης για την έκδοση δύο (2) Ενεργειακών Πιστοποιητικών, (Πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ)) για την εγκατάσταση υλοποίησης της επένδυσης που έχει δηλωθεί στην αίτηση. Επισημαίνεται ότι τα υποβληθέντα 2 ΠΕΑ θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς Ενεργειακούς Επιθεωρητές. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρείται η νομοθεσία για το Ασυμβίβαστο των ενεργειακών επιθεωρήσεων,
- της δαπάνης για την υλοποίηση Ενεργειακού Ελέγχου (πριν την έναρξη της επένδυσης και ακολούθως αυτής, αντίστοιχα της διαδικασίας για τα ΠΕΑ), η οποία είναι επιλέξιμη, μόνο στην περίπτωση όπου υπάρχουν δαπάνες της κατηγορίας δαπανών λοιπών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας (στην περίπτωση αυτή δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη ΠΕΑ). Επισημαίνεται ότι οι 2 Ενεργειακοί έλεγχοι θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς Ενεργειακούς Ελεγκτές.
- Της δαπάνης για την έκδοση Βεβαιώσεων Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ (σε περιπτώσεις σημειακών παρεμβάσεων)
- της δαπάνης Σύμβουλου Υποστήριξης Αίτησης για την καταχώρηση των στοιχείων της αίτησης και την επισύναψη των δικαιολογητικών και παραστατικών όπου απαιτείται από το Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος, και την ενημέρωση των αιτούντων.

Ο ακόλουθος Πίνακας 1 εξειδικεύει τα ανωτέρω και παρέχει τα σχετικά επιλέξιμα όρια των δαπανών.

Πίνακας 1: Επιλέξιμες Δαπάνες

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΑΠΑΝΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ
	Εξοπλισμός			Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 100% του συνολικού προϋπολογισμού
1	Εξοπλισμός	Σύστημα θέρμανσης με χρήση αντλιών θερμότητας	Εξοπλισμός αντλίας θερμότητας με τα παρελκόμενα αυτής	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 100% του συνολικού προϋπολογισμού
1Α	Εξοπλισμός	Ηλιοθερμικό Σύστημα αύξησης της απόδοσης των αντλιών θερμότητας και μέσω αποθήκευσης θερμότητας	Υποστηρικτικό ηλιοθερμικό σύστημα αύξησης απόδοσης (π.χ. δοχείο αδράνειας – αποθήκευσης θερμότητας)	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 100% του συνολικού προϋπολογισμού
1Β	Εξοπλισμός	Σύστημα ηλιακής θέρμανσης	Εξοπλισμός ηλιακής θέρμανσης (Θερμοσίφωνας κ.λπ.)	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 100% του συνολικού προϋπολογισμού
1Γ	Εξοπλισμός	Έξυπνοι μετρητές (Προαιρετική υποστηρικτική της κατηγορίας 1)	Έξυπνες συσκευές μέτρησης της καταναλισκόμενης ενέργειας	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 20% του συνολικού προϋπολογισμού
1Δ	Λοιπές Παρεμβάσεις	Λοιπές Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας	Λοιπές Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας οι οποίες συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας (π.χ. βελτίωση - αντικατάσταση λοιπού εξοπλισμού)	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 100% του συνολικού προϋπολογισμού (απαιτεί κατά περίπτωση την υλοποίηση ΠΕΑ / ενεργειακού Ελέγχου)
	Υπηρεσίες			Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 25% του συνολικού προϋπολογισμού
2	Υπηρεσίες	Συμπληρωματικές εργασίες για την εγκατάσταση του νέου εξοπλισμού	Κόστος μεταφοράς, εγκατάστασης, παραμετροποίησης του Νέου εξοπλισμού και απεγκατάστασης παλαιού εξοπλισμού (αντλία θερμότητας, ηλιοθερμικό σύστημα, σύστημα ηλιακής θέρμανσης, έξυπνος μετρητής κ.λπ.)	Μπορούν αθροιστικά να κυμαίνονται από 0% ως 25% του συνολικού προϋπολογισμού
3	Υπηρεσίες	Έκδοση δύο (2) Ενεργειακών Πιστοποιητικών, (Πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ) / Έκδοση Βεβαιώσεων Εκπομπών CO2)	Το κόστος αφορά στις υπηρεσίες έκδοσης δύο (2) Ενεργειακών Πιστοποιητικών (ΠΕΑ) ή/και Βεβαιώσεων Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Βεβαιώσεων Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ,	Μπορούν να κυμαίνονται έως 400 € ανά ΠΕΑ ή/και Βεβαίωση στο πλαίσιο των δαπανών Υπηρεσιών (στην περίπτωση αυτή δεν γίνονται επιλέξιμες οι υπηρεσίες διενέργειας ενεργειακών ελέγχων)
4	Υπηρεσίες	Διενέργεια δύο (2) Ενεργειακών Ελέγχων	Το κόστος αφορά στις υπηρεσίες δύο (2) Ενεργειακών Ελέγχων	Μπορούν να κυμαίνονται έως 500 € ανά ενεργειακό έλεγχο στο πλαίσιο των δαπανών Υπηρεσιών (στην περίπτωση αυτή δεν γίνονται επιλέξιμες οι υπηρεσίες διενέργειας ΠΕΑ)
5	Υπηρεσίες	Σύμβουλος Υποστήριξης Αίτησης	Το κόστος αφορά σε υπηρεσίες υποστήριξης (π.χ. καταχώρηση στοιχείων, επισύναψη δικαιολογητικών).	Μπορούν να κυμαίνονται έως 300 € (επιπροσθέτως της μέγιστης ενίσχυσης στο πρόγραμμα)

3.2 Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών

Σε ό,τι αφορά την τιμολόγηση των επιχορηγούμενων προϊόντων και υπηρεσιών:

- Η επιχορηγούμενη τιμή πώλησης του νέου εξοπλισμού θα πρέπει να αντιστοιχεί σε τιμή (καθαρή αξία και ΦΠΑ) τοις μετρητοίς, καθώς δεν επιδοτούνται τυχόν τόκοι που προκύπτουν μετά από διακανονισμό (δόσεις). Εφόσον η πληρωμή γίνεται βάσει έντοκων δόσεων, θα πρέπει να καταγράφεται και να δηλώνεται στη συναλλαγή το συνολικό ποσό ((καθαρή αξία και ΦΠΑ)) τοις μετρητοίς, διακριτά από οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση (π.χ. τόκους και έξοδα φακέλου).
- Σημειώνεται ότι οποιοδήποτε Ηλιοθερμικό Σύστημα αύξησης της απόδοσης των αντλιών θερμότητας και μέσω αποθήκευσης θερμότητας (π.χ. δοχείο αδράνειας – αποθήκευσης θερμότητας), εμπεριέχεται στις επιλέξιμες δαπάνες για εξοπλισμό της κατηγορίας δαπάνης «Σύστημα θέρμανσης με χρήση αντλιών θερμότητας». Οι δαπάνες του επικουρικού – υποστηρικτικού συστήματος αύξησης της απόδοσης των αντλιών θερμότητας δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 100% επί των συνολικών δαπανών».
- Το μέγιστο ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών που αντιστοιχεί σε σύστημα ηλιακής θέρμανσης είναι 100% επί των συνολικών δαπανών.
- Το μέγιστο ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών που αντιστοιχεί σε έξυπνους μετρητές είναι 20% επί των συνολικών δαπανών.
- Το μέγιστο ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών που αντιστοιχεί σε λοιπές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας είναι 100% επί των συνολικών δαπανών. Οι λοιπές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αποτελούνται από το σύνολο των επικουρικών παρεμβάσεων που μπορεί να υλοποιήσει ο ωφελούμενος για να επιτύχει την απαιτούμενη εξοικονόμηση ενέργειας βάσει ΠΕΑ. Ή ενεργειακού ελέγχου, εφόσον αυτές δε δύναται να παρουσιάζονται στο ΠΕΑ (ήτοι στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη διανομή προϊόντων, καθώς και τη λειτουργία των εταιρειών).
- Το μέγιστο ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών που αντιστοιχεί σε συμπληρωματικές εργασίες είναι 25% επί των συνολικών δαπανών.
- Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη επί των υπηρεσιών για την έκδοση του κάθε ΠΕΑ είναι 400,00 €.
- Σημειώνεται ότι η αμοιβή για τις δαπάνες έκδοσης της Βεβαίωσης Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και της Βεβαίωσης Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ, υπολογίζεται εντός του κόστος έκδοσης του κάθε ΠΕΑ ή το υποκαθιστά (ήτοι έως 400,00 € για το σύνολο των βεβαιώσεων ανά στάδιο πριν/μετά).
- Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη επί των υπηρεσιών για τη διενέργεια του κάθε ενεργειακού ελέγχου είναι 500,00 € και **ο ενεργειακός έλεγχος είναι υποχρεωτικός** μόνο στην υλοποίηση λοιπών παρεμβάσεων ενέργειας και όταν δεν απαιτείται ΠΕΑ. Ο ενεργειακός έλεγχος εμπεριέχει την Έκθεση Αποτελεσμάτων του Ενεργειακού Ελέγχου (όπου παρουσιάζεται η επίτευξη του στόχου της μείωσης των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30%), όπως αυτή ορίζεται στην Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/51153/387 του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β΄ 3187/15.05.2023) και κατατίθεται μέχρι την οριστική υποβληθείσα αίτηση και με την υποβολή των δικαιολογητικών καταβολής της επιχορήγησης. Η Διενέργεια Ενεργειακού Ελέγχου πριν και

μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των παρεμβάσεων γίνεται βάσει του ν.4342/2015 από Ενεργειακούς Ελεγκτές εγγεγραμμένους στο μητρώο ενεργειακών ελεγκτών του ΥΠΕΝ. «Μετά την 19/06/2025 (ημερομηνία 3ης Απόφασης Ένταξης των ωφελούμενων στο Πρόγραμμα), δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Ενεργειακός Έλεγχος για την τεκμηρίωση επίτευξης του στόχου του Προγράμματος (βλ. περίπτωση ν του Κεφαλαίου 2.1)»

- Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη του συμβούλου υποστήριξης της αίτησης είναι 300,00 € και οι σύμβουλοι σε επίπεδο ΚΑΔ δύναται να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες ή/και φορολογικές ή λογιστικές υπηρεσίες ή/και τεχνικές υπηρεσίες (υπηρεσίες μηχανικών).
- Ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμος. Εφόσον, όμως, ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει, τότε δύναται ο (ΦΠΑ) να είναι επιλέξιμη δαπάνη. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα (μικτή δραστηριότητα), ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί (prorata). Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο προϋπολογισμό και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.
- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός πρέπει να είναι σύγχρονος, καινούργιος και αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Οι δαπάνες συντήρησης, και επισκευής εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμες.
- Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων (γνωστά ως «accessories» και όχι «spare parts») είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων μερών του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του.
- Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της Αναλυτικής Προκήρυξης του Προγράμματος και ως ημερομηνία λήξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η καταληκτική ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης βάσει της απόφασης ένταξης, όπως αυτή ισχύει.
- Σε περίπτωση αγοράς προϊόντος που περιλαμβάνει και επιλέξιμες υπηρεσίες (περίπτωση τιμολόγησης από τον ίδιο προμηθευτή), αυτές θα πρέπει να τιμολογούνται διακριτά (π.χ. να αναγράφονται σε διαφορετική γραμμή του ίδιου παραστατικού ή σε χωριστό παραστατικό) και σε κάθε περίπτωση, να μην ενσωματώνονται στη τιμή του βασικού προϊόντος, επί της οποίας θα υπολογιστεί η ενίσχυση.
- Ο προμηθευτής που τιμολογεί την υπηρεσία εγκατάστασης βεβαιώνει την καλή εκτέλεση των σχετικών εργασιών.
- Από τα σχετικά νόμιμα παραστατικά θα πρέπει να προκύπτει η καθαρή αξία του επιχορηγούμενου προϊόντος και ο ΦΠΑ που αναλογεί στην αξία αυτή.
- Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου δεν είναι επιλέξιμα.

- Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης (αποδείξεις δαπανών, τιμολόγια αυτοπαράδοσης, ιδιοπαραγωγή κ.α.).
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα, με εξαίρεση όσα είναι στην αγγλική γλώσσα, και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα, ώστε να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητας της δαπάνης.
- Σημειώνεται ότι οι επιλέξιμες δαπάνες λαμβάνουν ενίσχυση με τη μορφή της επιχορήγησης. Στις ακόλουθες επισημάνσεις λαμβάνονται υπόψιν τα οριζόμενα στον Καν. ΕΕ 2023/2831, ως ισχύουν.
- Το Πρόγραμμα κάνει δεκτές μόνο συναλλαγές για τις οποίες έχει εκδοθεί το αντίστοιχο φορολογικό παραστατικό.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφλησή της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Τα υποβληθέντα ΠΕΑ/Ενεργειακοί έλεγχοι/Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ-Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς Ενεργειακούς Επιθεωρητές/Ελεγκτές. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρείται η νομοθεσία για το Ασυμβίβαστο των ενεργειακών επιθεωρήσεων.
- Στις δαπάνες για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων δύναται να εμπεριέχεται αντικατάσταση εξοπλισμού αντλιών ή/και προμήθεια συστήματος αποθήκευσης ενέργειας με τα σχετικά παρελκόμενα υλικά, ήτοι ηλεκτρολογικός πίνακας και καλωδίωση σύνδεσης αυτού με το σύστημα αποθήκευσης. Ειδικά στην περίπτωση των συστημάτων αποθήκευσης απαιτείται Σύμβαση Σύνδεσης με τον ΔΕΔΔΗΕ, η οποία και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα δικαιολογητικά καταβολής επιχορήγησης της αίτησης στο Πρόγραμμα. Σημειώνεται επίσης ότι συγκεκριμένα για τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας της Κατηγορίας 1Δ απαιτείται η διενέργεια Ενεργειακών Ελέγχων για την τεκμηρίωση της επίτευξης του στόχου.
- Στην περίπτωση που ο Ωφελούμενος πραγματοποιεί ανακύκλωση της/των παλαιάς/ών συσκευής/ών, δύναται να επιδοτηθεί επιπροσθέτως έως και 500,00 €, με βάση την διαδικασία που περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7.4 του παρόντος οδηγού.

3.3 Επιλέξιμος εξοπλισμός

Το Πρόγραμμα επιχορηγεί την αγορά εξοπλισμού, με τα αντίστοιχα ακόλουθα ελάχιστα χαρακτηριστικά:

Πίνακας 2: Ελάχιστα τεχνικά χαρακτηριστικά εξοπλισμού

Αντλία θερμότητας	Τεχνικά Χαρακτηριστικά		Ελάχιστες Απαιτήσεις
	Πιστοποίηση CE		Ναι
	Ενεργειακή Κλάση (στο επίπεδο των 55ºC)		A+ ή καλύτερη
	Εργοστασιακή Εγγύηση		Τουλάχιστον δύο Έτη (2) για όλη την αντλία θερμότητας (με τα παρελκόμενα)
	Κατάσταση		Καινούργιο/Αμεταχείριστο
	Τεχνική υποστήριξη/ επισκευαστικό κέντρο		Τεχνική Υποστήριξη κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της εργοστασιακής εγγύησης
Σύστημα ηλιακής θέρμανσης (θερμοσίφωνας)	Τεχνικά Χαρακτηριστικά		Ελάχιστες Απαιτήσεις
	Τύπος Ηλιακού Συλλέκτη		Επιλεκτικός
	Χαρακτηριστικά Δεξαμενής Ζεστού Νερού (Boiler)	Πιστοποίηση CE	Ναι
		Ενεργειακή Κλάση	C ή καλύτερη (C, B, A)
		Επιτρεπτά εύρη χωρητικότητας (λίτρα)	>80 λίτρα
	1. Πιστοποίηση Solar Keymark ως σύστημα (σχετικά πρότυπα EN 12976-1 & EN 12976-2) 2. Πιστοποίηση Solar Keymark για τους ηλιακούς συλλέκτες που φέρουν (σχετικά πρότυπα EN 12975-1 & ISO 9806)		Αποδεκτοί ηλιακοί θερμοσίφωνες οι οποίοι διαθέτουν έστω μία από τις δύο κατηγορίες πιστοποίησης
	Εργοστασιακή Εγγύηση		Τουλάχιστον δύο Έτη (2) στο σύνολο του ηλιακού συστήματος (δοχείο, συλλέκτες κτλ)
	Κατάσταση		Καινούργιο/Αμεταχείριστο
	Τεχνική υποστήριξη/ επισκευαστικό κέντρο		Τεχνική υποστήριξη κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της εργοστασιακής εγγύησης
Έξυπνοι Μετρητές	Τεχνικά Χαρακτηριστικά		Ενδεικτικές Απαιτήσεις
	Πιστοποίηση CE		Ναι
	Εργοστασιακή Εγγύηση		Τουλάχιστον δύο Έτη (2)
	Κατάσταση		Καινούργιο/Αμεταχείριστο
	Τεχνική υποστήριξη/ επισκευαστικό κέντρο		Τεχνική υποστήριξη κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της εργοστασιακής εγγύησης

4. **Είδος και ύψος ενίσχυσης**

4.1 Είδος ενίσχυσης

Το είδος της ενίσχυσης είναι η επιχορήγηση επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν. ΕΕ 2023/2831 (De minimis) ή του ΕΚ 1408/2013 (de minimis, για την περίπτωση της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων ως ισχύουν (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI). Ειδικότερα, οι δικαιούχοι χρηματοδότησης – ωφελούμενοι επιδοτούνται για τις σχετικές επιλέξιμες δαπάνες, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας.

Ειδικότερα, οι δικαιούχοι χρηματοδότησης (όπως ορίζονται ανωτέρω) εισέρχονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, κατόπιν αυθεντικοποίησης μέσω Taxisnet, και υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα χρηματοδότησης. Εφόσον εγκριθούν και με δεδομένο τον πιστωτικό οργανισμό όπου έχουν ζητήσει κατά την αίτησή του να δημιουργηθεί ο Ειδικός δεσμευμένος καταπιστευτικός λογαριασμός (escrow account) του δικαιούχου, αυτός δημιουργείται με το ποσό της εγκεκριμένης επιδότησης (το ποσό που δικαιούνται οι δικαιούχοι χρηματοδότησης σύμφωνα και με τη σχετική απόφαση ένταξής τους).

Μετά τη διαδικασία ανοίγματος του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού έπεται η πίστωση αυτού από τον Φορέα Πληρωμών του Προγράμματος μέσω του σχετικού ειδικού τραπεζικού λογαριασμού του..

Για την αποδέσμευση των χρηματικών ποσών ο εκάστοτε δικαιούχος ανεβάζει στο ΟΠΣ τα απαραίτητα δικαιολογητικά που σχετίζονται με τις δαπάνες του έργου και καταχωρεί Αίτημα Επαλήθευσης– Πιστοποίησης Δαπανών. Εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, ελέγχεται η επιλεξιμότητα των σχετικών δαπανών. Για την αποδέσμευση του αιτούμενου ποσού προς εξόφληση του δικαιούχου απαιτείται βεβαίωση πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του ελέγχου από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος.

Ακολούθως, εγκρίνεται η αποδέσμευση των ποσών από τους ειδικούς δεσμευμένους καταπιστευτικούς λογαριασμούς τους. Η ως άνω αποδέσμευση εκτελείται μέσω του ΟΠΣ, μέσω του οποίου λαμβάνει χώρα και η κοινοποίηση αυτής στα οικεία πιστωτικά ιδρύματα.

Σημειώνει ότι η εν λόγω διαδικασία λαμβάνει χώρα μετά την προσκόμιση και του 2ου ΠΕΑ (ή 2ου ενεργειακού ελέγχου ή Βεβαίωσης Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ) όπου φαίνεται η επίτευξη του ενεργειακού στόχου και την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης. Η περαιτέρω ανάλυση της λειτουργίας του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού γίνεται στο Παράρτημα ΙΙ.

4.2 Ύψος ενίσχυσης

Στο πλαίσιο του Προγράμματος επιδοτούνται όλες οι επιχειρήσεις, μικρές (εμπεριέχονται και οι πολύ μικρές), μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Η επιδότηση βασίζεται στην ένταση της ενίσχυσης και το μέγιστο π/υ επιλέξιμων δαπανών ανά μέγεθος επιχείρησης ως ακολούθως με την επιφύλαξη μη υπέρβασης του ανώτατου ορίου σώρευσης του ΕΚ 2023/2831 de minimis ή του ΕΚ 1408/2013 de minimis, για την περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI):

Πίνακας 3: Ύψος Ενίσχυσης

Μέγεθος επιχείρησης	Μέγιστη ενίσχυση (άνευ ΦΠΑ)	Μέγιστος προϋπολογισμός επιλέξιμων δαπανών (άνευ ΦΠΑ)	Ένταση ενίσχυσης
Μικρή	10.000 €	20.000 €	50 %
Μεσαία ή Μεγάλη	10.000 €	25.000 €	40 %

Επισημαίνεται ότι:

- Το ύψος της ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τη μέγιστη δυνατή ενίσχυση, όπως αποτυπώνεται ανωτέρω.
- Οι επί μέρους δαπάνες για τις υπηρεσίες έκδοσης του κάθε ΠΕΑ ανέρχονται κατά μέγιστο στο ποσό των 400,00 €.
- Οι δαπάνες που αφορούν σε υπηρεσίες ανέρχονται κατά μέγιστο στο 25% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
- Απαιτείται να προσκομιστούν τα έγγραφα τεκμηρίωσης της ενεργειακής κατανάλωσης προ και μετά των παρεμβάσεων (ήτοι: το 1ο ΠΕΑ/Ενεργειακός έλεγχος, ή Υπεύθυνη Δήλωση περί επίτευξης του στόχου, ή Βεβαίωση εκτίμησης Μείωσης Εκπομπών CO2 πριν την έναρξη της υλοποίησης, και το 2ο ΠΕΑ/Ενεργειακός έλεγχος, ή η Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ για τις σημειακές παρεμβάσεις μετά την υλοποίηση), ώστε να τεκμηριώνεται η επίτευξη του στόχου της μείωσης των εκπεμπόμενων ρύπων CO_2 τουλάχιστον κατά 30% και να καταβληθεί η ενίσχυση.
- Για την ίδια εγκατάσταση στην οποία αναφέρεται το ΠΕΑ (ή ο ενεργειακός έλεγχος ή η Βεβαίωση μείωσης Εκπομπών), δεν λαμβάνει χώρα άλλη χρηματοδότηση εξοικονόμησης ενέργειας για πρόγραμμα που αφορά στη Δράση 16874 «Εξοικονομώ επιχειρώντας».
- Οι δαπάνες που ενισχύονται στο πλαίσιο του Προγράμματος **δεν επιτρέπεται να ενισχυθούν από καμία άλλη πηγή, Εθνική ή Ευρωπαϊκή**.
- Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη του συμβούλου υποστήριξης της αίτησης είναι 300,00 € και οι εν λόγω δαπάνες έχουν ένταση ενίσχυσης 100%, επιπροσθέτως της μέγιστης ενίσχυσης των 10.000 € ανά επιχείρηση.
- Η μέγιστη δυνατή επιδότηση για την ανακύκλωση της/των παλαιάς/ών συσκευής/ών είναι 500,00 €, επιπροσθέτως της μέγιστης ενίσχυσης των 10.000 € ανά επιχείρηση και πραγματοποιείται με βάση την διαδικασία που περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7.4 του παρόντος οδηγού.

5. **Προϋπολογισμός – Πηγή χρηματοδότησης**

Το πρόγραμμα «Αλλάζω συσκευή για τις επιχειρήσεις» χρηματοδοτείται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ειδικότερα στο πλαίσιο:

- του Πυλώνα Ανάκαμψης 1: «Πράσινη Μετάβαση»
- του Άξονα 1.2: Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση
- της Δράσης 16874: Εξοικονομώ επιχειρώντας.

Οι ενισχύσεις διατίθενται στο πλαίσιο του Κανονισμού για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ΕΕ 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis aid) και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI).

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος (συνολική Δημόσια Δαπάνη) ανέρχεται σε 36.039.600,00ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της Δράσης του ΤΑΑ – 16874 με τίτλο: «Εξοικονομώ Επιχειρώντας», βάσει της υπ’ αρ. πρωτ. ΥΠΟΙΚ 11736/24.01.2024 απόφαση ένταξης του έργου (ΑΔΑ: ΡΩΦΠΗ-1ΝΠ) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει..

Το ποσό αυτό αφορά στην επιχορήγηση των ωφελούμενων μέσω λογαριασμού escrow, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ (που δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη), και δεν περιλαμβάνει τυχόν επιπλέον δαπάνες για τη διαχείριση του Προγράμματος. Το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης των εγκεκριμένων αιτήσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τον προϋπολογισμό του Προγράμματος, όπως κάθε φορά τροποποιείται και ισχύει.

6. **Υποβολή, έλεγχος και έγκριση αιτήσεων χρηματοδότησης**

6.1 Υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα, υποβάλλουν αίτηση χρηματοδότησης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Προγράμματος https://exoikonomo-epixeiro2023.gov.gr/.

Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται υποχρεωτικά η προηγούμενη ταυτοποίηση του αιτούντος με τη χρήση των προσωπικών κωδικών – διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet), σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν.4727/2020 (Α’ 184).

Η αίτηση υποβάλλεται από εκπρόσωπο της επιχείρησης που κατέχει νομίμως τους κωδικούς (username & password) πρόσβασης της επιχείρησης στις φορολογικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ (πληροφοριακό σύστημα taxisnet). Προκειμένου να εισέλθει στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα και να δημιουργήσει νέα αίτηση, ο αιτών θα πρέπει να επιβεβαιώσει την ταυτότητα της επιχείρησης χρησιμοποιώντας τους εταιρικούς κωδικούς πρόσβασης στο Taxsinet. Για το σκοπό αυτό:

- Παρέχει τη συναίνεσή του για την επεξεργασία των αναγκαίων δεδομένων στο πλαίσιο υποβολής, ελέγχου και έγκρισης της Αίτησης Επιχορήγησης, και δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και συμφωνεί - συμμορφώνεται με τους όρους και διαδικασίες του Προγράμματος.
- Μεταβαίνει στο ασφαλές περιβάλλον της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ) για την καταχώρηση των εταιρικών διαπιστευτηρίων στην υπηρεσία αυθεντικοποίησης χρηστών.

Μετά την ταυτοποίησή του, δημιουργείται νέα αίτηση και ακολούθως με την είσοδο του δικαιούχου, γίνεται ο αρχικός έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας αυτόματα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα, βάσει του Κανονισμού 2023/2831 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (De Minimis). (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI) Εφόσον ο έλεγχος αυτός είναι αρνητικός, ήτοι ο αιτών υπερβαίνει τα εκάστοτε όρια, τότε η αίτηση δεν δύναται να προχωρήσει περαιτέρω.

Εφόσον δεν έχει εντοπιστεί κάποια κρατική ενίσχυση μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης την τελευταία τριετία (άνω των εκάστοτε ορίων), ο αιτών υποβάλλει αίτηση δηλώνοντας - μεταξύ άλλων:

- Ότι οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, με την έννοια του άρθρ. 2 παρ. 2 του ΕΚ 2023/2831, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ημερολογιακών ετών, συμπεριλαμβανόμενης της αιτούμενης στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος ενίσχυσης, δεν υπερβαίνουν το ποσό των 300.000 € και αναλυτική καταγραφή αυτών σύμφωνα με το Παράρτημα XI (Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας). Εφόσον αιτείται ενίσχυσης με βάση τον ΕΚ 1408/2013 ότι οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης για την πρωτογενή γεωργική δραστηριότητά του δεν υπερβαίνουν το ποσό των 20.000 € συμπεριλαμβανόμενης της αιτούμενης στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος ενίσχυσης και αναλυτική καταγραφή αυτών σύμφωνα με το Παράρτημα XI (Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας).
- ότι στη διεύθυνσή του μπορεί να τοποθετηθεί ο προτεινόμενος εξοπλισμός, και δεν υπάρχει περιορισμός από κανονισμούς λειτουργίας (π.χ. κανονισμός πολυκατοικίας, κανονισμός

λειτουργίας κτηρίου κ.λπ.) ή το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο,

- ότι, εφόσον η εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η επένδυση είναι ενοικιαζόμενη / παραχωρούμενη, υπάρχει συναίνεση του ιδιοκτήτη,
- ότι δεν έχει υποβάλει αίτηση για επιδότηση του εν λόγω εξοπλισμού ή και της σχετικής συμπληρωματικής υπηρεσίας από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, όπως για παράδειγμα στα προγράμματα «Εξοικονομώ – Επιχειρώ».

Για να προσδιοριστεί ο τόπος εκτέλεσης της εγκατάστασης των δαπανών που έχει δηλώσει ο αιτών και να ελεγχθούν τα στοιχεία του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), είναι απαραίτητη η αναζήτηση στοιχείων έδρας ή υποκαταστήματος μέσω της διασύνδεσης με τρίτα συστήματα.

Εφόσον μέσω του προγράμματος θα δοθούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις είναι απαραίτητη η ταυτοποίηση των στοιχείων των χρηστών. Ο μόνος τρόπος για την ταυτοποίηση και την αναζήτηση των στοιχείων των νομικών προσώπων είναι η διασύνδεση με τρίτα συστήματα τα οποία επιστρέφουν στην πλατφόρμα τις κατάλληλες πληροφορίες. Σημειώνεται ότι οι διαδικτυακές υπηρεσίες (WS) μέσω τρίτων συστημάτων περιγράφονται στο Παράρτημα VIII.

Ο αιτών ελέγχει ο ίδιος επίσης τα στοιχεία που αντλούνται αυτόματα από τρίτες υπηρεσίες και μητρώα του Δημοσίου που αφορούν την αίτησή του (και δη την επιβεβαίωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας). Οι αιτούντες θα πρέπει να μεριμνούν για την ακρίβεια και ορθότητα των στοιχείων αυτών προχωρώντας, όπου είναι εφικτό και προβλέπεται, σε επικαιροποίηση ή διόρθωσή τους στις τρίτες υπηρεσίες και μητρώα του Δημοσίου, πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Παράλληλα, ο αιτών καταχωρεί τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία που θα του ζητηθούν κατά περίπτωση. Στο τέλος της παραπάνω διαδικασίας, ο αιτών υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης.

Αναλυτικές πληροφορίες για τη δομή, τον τρόπο συμπλήρωσης και υποβολής των αιτήσεων θα περιλαμβάνονται στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος ή/και σε σχετικές ανακοινώσεις που θα εκδίδει το-ΥΠΕΝ και ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου.

Η Αίτηση Χρηματοδότησης επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν. Οποιαδήποτε ψευδή αναφορά ή αναντιστοιχία με τα πραγματικά στοιχεία, πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, ενδέχεται να επιφέρει και ποινικές κυρώσεις. Για το σκοπό αυτό πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης θα προηγείται γνωστοποίηση και ρητή αποδοχή όλων των όρων και προϋποθέσεων από την πλευρά του ωφελούμενου.

6.2 Έλεγχος αιτήσεων χρηματοδότησης - αποτελέσματα

Όσες αιτήσεις υποβάλλονται επιτυχώς, επιλέγονται είτε μέχρι εξαντλήσεως της διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος είτε μέχρι της κάλυψης του συνόλου των αιτήσεων, εφόσον επαρκεί η αντίστοιχη δημόσια δαπάνη. Για τις ανάγκες του Προγράμματος επιλέγεται η μέθοδος της **άμεσης αξιολόγησης (First in-First out)**.

Κατά την υποβολή μίας αίτησης διενεργούνται οι έλεγχοι επιλεξιμότητας που πραγματοποιούνται με αυτοματοποιημένο τρόπο. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται λαμβάνουν χρονοσήμανση και ειδικό κωδικό αίτησης (αρ. πρωτοκόλλου), με βάση τα οποία γίνεται και η δέσμευση των πόρων του Προγράμματος.

Αίτηση που υποβάλλεται και μαζί με τα δικαιολογητικά συνυποβάλλεται ενεργειακό αποδεικτικό (ή η

Υπεύθυνη Δήλωση για την επίτευξη του ελάχιστου ενεργειακού στόχου), χαρακτηρίζεται «οριστικά υποβληθείσα» και δεσμεύει πόρους σύμφωνα με την διαθεσιμότητα κατά την στιγμή της υποβολής της.

Αίτηση που έχει υποβληθεί, έχει δεσμεύσει πόρους, έχει υποβάλει ενεργειακά αποδεικτικά (ή Υπεύθυνη Δήλωση ελάχιστου ενεργειακό στόχου) και λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει περάσει επιτυχώς τους ενεργειακούς και διοικητικούς ελέγχους, εντάσσεται στο Πρόγραμμα. Για κάθε τέτοια αίτηση εκδίδεται Απόφαση Ένταξης από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος και γίνεται η έναρξη της προθεσμίας υλοποίησης εργασιών του κεφαλαίου 8.

Σε περίπτωση εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων προτού παρέλθει η ημερομηνία λήξης υποβολής αιτήσεων, η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων βάσει της άνω διαδικασίας εξακολουθεί να υφίσταται (βλ. ενότητα «Επιλαχούσες αιτήσεις»).

Σε περίπτωση διαθέσιμων πόρων που αποδεσμεύονται κατά την διάρκεια του προγράμματος, δίνεται η δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμα στις υφιστάμενες «οριστικά υποβληθείσες» αιτήσεις, πάντα με την σειρά χρονοσήμανσης.

Σε όλα τα στάδια και χαρακτηρισμό μίας αίτησης, η ενημέρωση του αιτούνται γίνεται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.

6.3 Επιλαχούσες αιτήσεις

Οι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί οριστικά και δεν έχουν δεσμεύσει πόρους βάσει των ανωτέρω όρων λόγω εξάντλησης των πόρων στο πλαίσιο της χρονικής προτεραιότητας, παραμένουν στο πληροφοριακό σύστημα ως επιλαχούσες. Για τις αιτήσεις αυτές, καταρτίζεται πίνακας των επιλαχουσών αιτήσεων σε οριστική υποβολή με βάση την χρονική τους προτεραιότητα, βάσει του οποίου δύναται να απορροφούνται αιτήσεις και να εντάσσονται στο Πρόγραμμα σε περίπτωση ύπαρξης πόρων.

6.4 Ενστάσεις

Δυνατότητα ένστασης προβλέπεται σε περιπτώσεις όπου υπεισέρχεται παράγοντας υποκειμενικής αξιολογικής κρίσης, είτε υπάρχει πιθανότητα λάθους υπολογισμού εκ μέρους του αρμοδίων οργάνων. Στις περιπτώσεις αυτόματης διασταύρωσης στοιχείων, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη ενστάσεις που αμφισβητούν τα δεδομένα υπολογισμού των κριτηρίων επιλεξιμότητας, εφόσον αυτά αντλούνται από επίσημα ηλεκτρονικά μητρώα του δημόσιου τομέα.

Ένσταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερολογιακών ημερών, από την ανακοίνωση της προσωρινής απόρριψης της αίτησης. Για να είναι δυνατή η εξέταση της ένστασης θα πρέπει απαραιτήτως να περιλαμβάνει:

- τον μοναδικό κωδικό της αίτησης που υποβλήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Προγράμματος, για λόγους ταυτοποίησης,
- το ΑΦΜ του ωφελούμενου/αιτούντα, καθώς και
- την τεκμηρίωση τυχόν λάθους υπολογισμού και την επισύναψη των αντίστοιχων τεκμηρίων.

Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου είναι αρμόδιος για την παραλαβή και διοικητική διεκπεραίωση των ενστάσεων. Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Ενστάσεων του

κεφαλαίου 11. Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου διατηρεί τη δυνατότητα να ορίζει επιπρόσθετες ομάδες εξέτασης ενστάσεων που συνεπικουρούν το έργο της Επιτροπής Ενστάσεων.

Κάθε ένσταση εξετάζεται ως προς το τυπικό σκέλος, και εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις, διερευνάται και ως προς την ουσία αυτής. Ακολούθως, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εξέτασης της ένστασης, η αίτηση μεταβαίνει είτε στο στάδιο προ της ένστασης, είτε σε οριστική απόρριψη.

7. Διαδικασία υλοποίησης – Καταβολή Ενίσχυσης

7.1 Υλοποίηση επένδυσης

Οι ωφελούμενοι των οποίων οι αιτήσεις εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα, προχωρούν στην υλοποίηση της επένδυσης. Η διάρκεια υλοποίησης κάθε αίτησης από την ένταξη της καθορίζεται στο κεφάλαιο 8.4, κι εντός του διαστήματος αυτού θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο.

Μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και προκειμένου για την καταβολή της ενίσχυσης θα πρέπει να υποβληθεί Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών, με συνημμένα το σύνολο των δικαιολογητικών του Παραρτήματος IV. Για την καταβολή της επιχορήγησης ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου ελέγχει το σύνολο των δικαιολογητικών του Παραρτήματος IV.

Οι ωφελούμενοι είναι υπεύθυνοι, απέναντι στους αρμόδιους Φορείς, για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση της επένδυσης με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά αυτής.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη δημοσιονομικών διορθώσεων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις κείμενες διατάξεις.

Επισημαίνεται ότι κατά το διάστημα υλοποίησης, δηλαδή από την ένταξη μίας αίτησης μέχρι και την υποβολή για πιστοποίηση της, διενεργούνται έλεγχοι των δικαιολογητικών επιλεξιμότητας στο Πρόγραμμα που δεν γίνονται με αυτοματοποιημένο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων,
- οποιαδήποτε μεταβολή προκύψει στην αίτησή του που οριοθετεί ανάγκη τροποποίησής της,
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του έργου του.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές, ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από το Πρόγραμμα με έντοκη επιστροφή της ήδη καταβληθείσας επιχορήγησης.

7.2 Διαδικασία ανοίγματος ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού

Μετά την απόφαση Ένταξης, οι δικαιούχοι χρηματοδότησης εισέρχονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, κατόπιν αυθεντικοποίησης μέσω Taxisnet, και υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα χρηματοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας ζητούνται τα ακόλουθα:

i) Επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος για την δημιουργία/διαχείριση του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού, ανά ενάριθμο έργου της Συλλογικής Απόφασης έργων του Ταμείου Ανάκαμψης («ΣΑΤΑ») όπου είναι ενταγμένη η δράση,

ii) δήλωση τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) που ήδη τηρεί ο εκάστοτε δικαιούχος στο πιστωτικό ίδρυμα της επιλογής του, για την διαχείριση πληρωμών, όπως ενδεικτικά των παρακάτω:

- εξόδων, για τις περιπτώσεις πληρωμής προμηθευτών
- πληρωμών, για τις περιπτώσεις πιστώσεων απευθείας στην δικαιούχο χρηματοδότησης

iii) δήλωση, με την οποία ο εκάστοτε Δικαιούχος βεβαιώνει αποδοχή με ηλεκτρονικό τρόπο κατά την είσοδο του στην πλατφόρμα, η οποία και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 όσων αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσης, και περιλαμβάνει κατ’ ελάχιστον τα κάτωθι:

- ότι έχει ενημερωθεί για τους όρους του προγράμματος χρηματοδότησης του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 (Α’ 63), όπως αυτό εξειδικεύεται στο άρθρο 59 του ν. 4949/2022 (Α’ 126), καθώς και για την κείμενη νομοθεσία αναφορικά με την επιστροφή αδιάθετων ποσών, στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, καθώς και των τυχόν δημιουργούμενων, από την παραμονή των πιστώσεων στον άνω ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό, τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου/ωφελούμενου, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με τα στοιχεία του ειδικού λογαριασμού (IBAN, δικαιούχος), την κίνηση του ανωτέρω ειδικού δεσμευμένου λογαριασμού, την ύπαρξη τυχόν υπολοίπων καθώς και τυχόν κινήσεις και εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτόν,
- έχει λάβει γνώση των δηλώσεων και αποποίησης ευθυνών του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του δικαιούχου/ πελάτη η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται ταυτόχρονα με το αίτημα ανοίγματος του λογαριασμού.

7.3 Έλεγχος δικαιολογητικών - Καταβολή ενίσχυσης

Η πίστωση των ειδικών δεσμευμένων τραπεζικών λογαριασμών (ΕΔΛ) υλοποιείται από την Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. επί τη βάσει του εκάστοτε οριστικού καταλόγου δικαιούχων και **μετά** την έκδοση απόφασης ένταξης.

Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως υπόλογος διαχειριστής, μεταφέρει α) το συνολικό ποσό που αφορά στους δικαιούχους σε λογαριασμό της Ανακύκλωσης Α.Ε.

Η μεταφορά διενεργείται με ηλεκτρονική πληρωμή (eps) με χρέωση του λογαριασμού του έργου της οικείας ΣΑΤΑ και πίστωση του ως άνω τραπεζικού λογαριασμού. Στη συνέχεια, με χρέωση του ενδιάμεσου λογαριασμού μεταφέρονται τα ποσά προς τους ειδικούς δεσμευμένους τραπεζικούς λογαριασμούς (ΕΔΛ) των δικαιούχων από την Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε..

Με σκοπό την αποδέσμευση των χρηματικών ποσών, ο εκάστοτε δικαιούχος θα πρέπει να

καταχωρήσει προς έλεγχο, τα απαραίτητα δικαιολογητικά όπως αυτά αναλύονται στο Παράρτημα IV. Επισημαίνεται ότι μεταξύ των απαραίτητων δικαιολογητικών που ελέγχονται (Παράρτημα IV) συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά τα Στοιχεία Πραγματικών Δικαιούχων (Παράρτημα X). Επίσης θα πρέπει να υποβάλει και τα κατά περίπτωση ενεργειακά αποδεικτικά έγγραφα (το 2ο ΠΕΑ ή 2ο ενεργειακό έλεγχο ή Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ).

Σε περίπτωση που είχε διενεργηθεί 1ος ενεργειακός έλεγχος, το αίτημα υποβάλλεται με τα λοιπά δικαιολογητικά άνευ του 2ου ενεργειακού ελέγχου, ο οποίος θα πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και κατόπιν θα υποβληθεί για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου του ενεργειακού στόχου. Μετά την 19/06/2025 (ημερομηνία 3ης Απόφασης Ένταξης των ωφελούμενων στο Πρόγραμμα), δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Ενεργειακός Έλεγχος για την τεκμηρίωση επίτευξης του στόχου του Προγράμματος (βλ. περίπτωση ν του Κεφαλαίου 2.1)

Έπειτα, ο χρήστης υποβάλλει Αίτημα Επαλήθευσης– Πιστοποίησης Δαπανών, έτσι ώστε να γίνει σχετικός έλεγχος μέσω του οποίου θα τεκμηριωθεί η μείωση ετήσιων εκπομπών CO2 κατά τουλάχιστον 30,00%.

Σημειώνεται ότι για τις **εξοφλήσεις** των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της επένδυσης, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Εφόσον εξασφαλίζεται επιτυχώς ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου ελέγχει την επιλεξιμότητα των σχετικών δικαιολογητικών. Στο πλαίσιο του ελέγχου και εφόσον διαπιστωθεί ότι η αρχική ηλεκτρονική επισύναψη των εγγράφων:

- δεν ήταν επαρκής για τον έλεγχο της τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων και της εν γένει επιλεξιμότητας των δαπανών δύναται να ζητηθεί από τον αιτούντα η επισύναψη επιπλέον ή/και συμπληρωματικών εγγράφων,
- δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο της τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων και της εν γένει επιλεξιμότητας των δαπανών (π.χ. κενό έγγραφο, λάθος αρχείο, μη ευκρινής σάρωση, κλπ.) δύναται να ζητηθεί από τον αιτούντα η εκ νέου επισύναψη των εγγράφων.

Στις παραπάνω περιπτώσεις ο ωφελούμενος ειδοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (ακολούθως της απόρριψης του αιτήματός του) και υποχρεούται να αναρτήσει το ορθό(α) έγγραφο(α) και να επανυποβάλλει αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών (έως τις 31/05/2026) στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος. Ειδικότερα για όσες αιτήσεις απορριφθούν στο διάστημα 01-30/06/2026, οι ωφελούμενοι έχουν διάστημα επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας ηλεκτρονικής ειδοποίησης για να επανυποβάλλουν αίτημα. Εφόσον εξασφαλίζονται επιτυχώς οι έλεγχοι των δικαιολογητικών καταβολής ενίσχυσης και ελάχιστου ενεργειακού στόχου, για την **αποδέσμευση του αιτούμενου ποσού** προς εξόφληση του δικαιούχου, εκδίδεται από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου βεβαίωση πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του ελέγχου (εμπεριέχει και την «κατάσταση δικαιούχων αποδέσμευσης ποσών» σε ηλεκτρονική μορφή, η οποία αποτελείται από τον οριστικό κατάλογο δικαιούχων). Η Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε αφού παραλάβει την «τελική κατάσταση δικαιούχων αποδέσμευσης ποσών», εγκρίνει τη χορήγηση της ενίσχυσης (ήτοι την αποδέσμευση των ποσών

για έκαστο των δικαιούχων της τελικής κατάστασης). Η ως άνω αποδέσμευση εκτελείται μέσω του ΟΠΣ, μέσω του οποίου λαμβάνει χώρα και η κοινοποίηση αυτής στα οικεία πιστωτικά ιδρύματα. Τέλος, ενημερώνεται το Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) με τις χορηγηθείσες ενισχύσεις και σύμφωνα με την διαδικασία που περιγράφεται στην εγκύκλιο 121114/13.11.2020 (ΑΔΑ: 6Σ5Ρ46ΜΤΛΡ-2Σ2), όπως κάθε φορά επικαιροποιείται (βλ. www.sorefsis.gr). Σε περίπτωση που διαπιστωθεί υπέρβαση του σχετικού ανωτάτου ποσού ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που δύναται να χορηγηθεί σε έναν δικαιούχο, το σύνολο του ποσού που αποδεσμεύτηκε είναι άμεσα απαιτητό, εντόκως από την ημερομηνία που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου, με το επιτόκιο ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωσή της σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6), εφαρμοζόμενου κατά τα λοιπά του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, (Α’ 190).

7.4 Ανακύκλωση Παλαιών Συσκευών

Κάθε Ωφελούμενος που αντικαθιστά παλαιά συσκευή (θέρμανσης, ψύξης, κλιματισμού) με νέο επιλέξιμο εξοπλισμό / συσκευή, δύναται να λάβει επιπρόσθετη ενίσχυση με την προϋπόθεση παράδοσης προς ανακύκλωση της παλαιάς συσκευής. Ειδικότερα, θα δίνεται ενίσχυση 250 ευρώ ανά συσκευή με ανώτατο όριο τα 500 ευρώ, δηλαδή μέχρι δύο (2) συσκευές. Η απεγκατάσταση της παλαιάς συσκευής γίνεται από τον εγκαταστάτη της νέας συσκευής. Η παράδοση της παλαιάς απεγκατεστημένης συσκευής γίνεται από τον Ωφελούμενο σε Φορέα Ανακύκλωσης.

Εγκαταστάτες μπορεί να είναι πιστοποιημένα φυσικά πρόσωπα (επιτηδευματίες ή προσωπικό επιχειρήσεων) που παρέχουν τις υπηρεσίες τους για την εγκατάσταση και παροπλισμό σταθερού εξοπλισμού ψύξης, σύμφωνα με τους κείμενους κανονισμούς (ΕΕ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κατά την απεγκατάσταση της παλαιάς συσκευής, ο Ωφελούμενος θα πρέπει να εξασφαλίσει την παραλαβή της ενυπόγραφης Βεβαίωσης Εγκαταστάτη, (ή του συνεργείου που εκτελεί τις εργασίες για λογαριασμό του), ως εξής:

1. Γίνεται συμπλήρωση της Βεβαίωσης από τον Εγκαταστάτη (Παράρτημα XVI) στην οποία βεβαιώνεται η αρτιότητα της συσκευής, όπως προκύπτει από ένα γενικό οπτικό έλεγχο, ότι ήταν τοποθετημένη πριν την απεγκατάστασή της στον χώρο της επιχείρησης, η οποία δηλώνεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης. Ειδικότερα, στην περίπτωση των κλιματιστικών θα πρέπει να συμπληρωθούν και ο τύπος (ψυκτικά υγρά) που είναι επιλέξιμος προς ανακύκλωση, όπως και με ποιες ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις έγινε η απεγκατάσταση της συσκευής.
2. Με την έκδοση βεβαίωσης Εγκαταστάτη, τεκμαίρεται ότι ο τελευταίος έχει προβεί στον απαραίτητο έλεγχο και έχει επιβεβαιώσει ότι η παλαιά συσκευή είναι άρτια και κατάλληλη προς ανακύκλωση.

Όσον αφορά στην απόσυρση της παλαιάς συσκευής που έχει απεγκατασταθεί:

1. Ο Ωφελούμενος επικοινωνεί με Φορέα Ανακύκλωσης και παραδίδει την παλαιά συσκευή προς ανακύκλωση σε συμφωνημένο σημείο και τρόπο με τον Φορέα Ανακύκλωσης. Τα κόστη μεταφοράς, συλλογής κλπ. της παλαιάς συσκευής δεν είναι επιλέξιμα προς επιχορήγηση.
2. Ο εκάστοτε Φορέας Ανακύκλωσης διαχειρίζεται εσωτερικά τα περαιτέρω βήματα της διαδικασίας ανακύκλωσης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων που εφαρμόζει για τις συγκεκριμένες κατηγορίες παλαιών συσκευών.
3. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανακύκλωσης του εν λόγω συστήματος/συσκευής ο Φορέας

Ανακύκλωσης εκδίδει Βεβαίωση Παραλαβής Συσκευής, την οποία και αποστέλλει στον Ωφελούμενο.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο Ωφελούμενος εξασφαλίζει ότι θα λάβει την Βεβαίωση Εγκαταστάτη και την Βεβαίωση Παραλαβής Συσκευής, ώστε να τις υποβάλλει στην Πλατφόρμα για να λάβει την ενίσχυση που αφορά στο σκέλος της απόσυρσης και ανακύκλωσης.

8 Διάρκεια Προγράμματος – Χρονικά Ορόσημα και προθεσμίες

8.1 Προκήρυξη

Ως ημερομηνία προκήρυξης του Προγράμματος νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος Οδηγού. Με την προκήρυξη ενεργοποιείται ο μηχανισμός διαχείρισης, υποστήριξης, δημοσιότητας και επικοινωνίας ωφελούμενων.

8.2 Περίοδος Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης

Η έναρξη υποβολής Αιτήσεων χρηματοδότησης από δυνητικούς ωφελούμενους θα ενεργοποιηθεί την **Πέμπτη 22 Φεβρουαρίου 2024.**

Για την επίτευξη των χρονικών ορόσημων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241, και συγκεκριμένα το Άρθρο 18, παρ. 4θ), τα οποία θέτουν την 31η Αυγούστου 2026 ως καταληκτική ημερομηνία για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, αιτήσεις στο πρόγραμμα δύναται να υποβάλλονται έως 30.09.2025. Επισημαίνεται ότι μετά την 19/06/2025 (ημερομηνία 3ης Απόφασης Ένταξης των ωφελούμενων στο Πρόγραμμα), δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Ενεργειακός Έλεγχος για την τεκμηρίωση επίτευξης του στόχου του Προγράμματος (βλ. περίπτωση ν του Κεφαλαίου 2.1).

8.3 Ενστάσεις

Ενστάσεις μπορούν να **υποβάλλονται εντός 7 ημερολογιακών ημερών** από την ανακοίνωση της προσωρινής απόρριψης της αίτησης. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων, ακολουθεί η διαδικασία του κεφαλαίου 6.4 περί ενστάσεων.

8.4 Διάρκεια υλοποίησης

Η διάρκεια υλοποίησης κάθε επένδυσης έχει ως καταληκτική ημερομηνία την 31/05/2026.

Εντός του άνω διαστήματος θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο και να υποβληθεί αίτημα ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή ενίσχυσης έως και την 31/05/2026. Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις ή λάθη στο αίτημα ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή ενίσχυσης, και αυτό απορριφθεί μπορούν να υποβληθεί εκ νέου αίτημα ή αιτήματα (σε περίπτωση εκ νέου ελλείψεων λαθών) ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή ενίσχυσης έως και την 30/06/2026.

8.5 Τροποποίηση προθεσμιών

Τυχόν αλλαγή των ανωτέρω προθεσμιών δύναται να πραγματοποιηθεί από το Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου, ο οποίος αξιολογεί την ανάγκη και τη δυνατότητα παράτασης με βάση τις πραγματικές συνθήκες κατά την εξέλιξη του Προγράμματος. Επίσης, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου δύναται να ορίζει ειδικότερες προθεσμίες που σχετίζονται με επιμέρους βήματα του Προγράμματος. Για την

χορήγηση των ανωτέρω, απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση του Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου και σύμφωνη γνώμη του ΥΠΕΝ - ΕΔΕΣΠΑ και της ΕΥΣΤΑ. Σε τυχόν παράταση προθεσμιών, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου βγάζει σχετική ανακοίνωση η οποία αναρτάται κατ’ ελάχιστον στην ιστοσελίδα του Προγράμματος.»

Σε κάθε περίπτωση, το διάστημα που τίθεται για υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή της ενίσχυσης της επένδυσης δεν δύναται να ξεπερνά την καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας (31/05/2026).Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις ή λάθη στο αίτημα ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή ενίσχυσης, και αυτό απορριφθεί μπορούν να υποβληθούν εκ νέου αίτημα ή αιτήματα (σε περίπτωση εκ νέου ελλείψεων λαθών) ολοκλήρωσης και ελέγχου για την καταβολή ενίσχυσης έως και την 30/06/2026.

9 Έλεγχοι και διοικητικές επαληθεύσεις

9.1 Διοικητικές επαληθεύσεις

Διοικητικές επαληθεύσεις πραγματοποιούνται για τις υποβληθείσες αιτήσεις με αυτοματοποιημένο τρόπο, μέσω της Ψηφιακής Πλατφόρμας του Προγράμματος.

Για τους σκοπούς του Προγράμματος, ως διοικητική επαλήθευση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου νοείται:

- Για τη αγορά νέου επιδοτούμενου εξοπλισμού, η επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας του ωφελούμενου, όπως αυτή διασφαλίζεται μέσω ελέγχου και διασταύρωσης των στοιχείων του ωφελούμενου πριν την έγκριση της αίτησης συμμετοχής του στο Πρόγραμμα. Στα πλαίσια των ελέγχων προβλέπεται η αναζήτηση και υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων.
- Έλεγχος σώρευσης, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων (Sorefsis.gr), έτσι ώστε εντοπιστούν τυχόν κρατικές ενισχύσεις που έχει λάβει η επιχείρηση.

Πέραν των διοικητικών επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται με αυτοματοποιημένο τρόπο, στις υπαχθείσες αιτήσεις στο Πρόγραμμα, κατά το διάστημα υλοποίησης, δηλαδή από την ένταξη της αίτησης μέχρι και την υποβολή αίτησης για πιστοποίηση αυτής, διενεργούνται οι διοικητικές επαληθεύσεις που δεν γίνονται με αυτοματοποιημένο τρόπο, βάσει ελέγχου των δικαιολογητικών και όρων επιλεξιμότητας για την ένταξη της αίτησης στο Πρόγραμμα.

Στο πλαίσιο των διοικητικών επαληθεύσεων και ελέγχων επιλεξιμότητας, γίνονται και οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος, σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων (δικαιολογητικών) που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν.4250/2014,

Για τις αιτούμενες δαπάνες πραγματοποιείται έλεγχος διπλής χρηματοδότησης από άλλη πηγή.

9.2 Διενέργεια ελέγχων

Πέραν των διοικητικών επαληθεύσεων και των ελέγχων επιλεξιμότητας, δύναται να πραγματοποιούνται δειγματοληπτικοί επιτόπιοι έλεγχοι σε ωφελούμενους που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή τήρηση των διαδικασιών και όρων του Προγράμματος. Η στόχευση των ελέγχων και ο καθορισμός του δείγματος μπορεί να βασίζεται:

i) σε τυχαία επιλογή,

ii) σε ανάλυση στατιστικών δεδομένων ή

iii) ως απόκριση σε αναφορές και καταγγελίες από τρίτα μέρη.

Σε περίπτωση διενέργειας επιτόπιου ελέγχου, οι ελεγχόμενοι υποχρεούνται να διευκολύνουν τα αρμόδια όργανα και να παρέχουν κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση του Προγράμματος και τη συμμετοχή τους σε αυτό. Έλεγχος μπορεί να πραγματοποιηθεί επιτόπια ή/ και εξ’ αποστάσεως (ηλεκτρονικά), μέσω παροχής από τους ελεγχόμενους συγκεκριμένων πληροφοριών ή τεκμηρίων που θα ζητηθούν.

10 Υποχρεώσεις συμμετεχόντων – Συνέπειες μη τήρησης υποχρεώσεων

10.1 Βασικές Υποχρεώσεις Ωφελούμενων – Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις

Οι ωφελούμενοι οφείλουν να αποδεχθούν τους ακόλουθους όρους για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα:

- Να τηρούν απαρέγκλιτα τους όρους του Προγράμματος.
- Να υποβάλουν μία μόνο Αίτηση Χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ με ακριβή και αληθή στοιχεία.
- Να τηρούν την αρχή της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης σε περίπτωση όπου έχει υποβληθεί αίτηση για καταβολή ενίσχυσης για τις ίδιες δαπάνες σε άλλο Πρόγραμμα, η αίτηση θα απορρίπτεται.
- Εφόσον αγοράσουν νέο εξοπλισμό, να βεβαιώσουν ότι αυτός θα εγκατασταθεί στην τοποθεσία που έχει καταγραφεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης.
- Να υποβάλουν τα αποδεικτικά ενεργειακής κατανάλωσης πριν και μετά την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου, ήτοι 2 ΠΕΑ (ή 2 Ενεργειακούς ελέγχους εφόσον έχουν επιλέξει την κατηγορία δαπανών «λοιπών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας») ή σε περιπτώσεις αντικατάστασης σημειακών παρεμβάσεων για κάθε σύστημα/συσκευή την Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και την Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ.
- Η υλοποίηση της επένδυσης θα πρέπει να έχει υλοποιηθεί έως και την 31/05/2026.
- Να αποφεύγουν αθέμιτες πρακτικές και κάθε ενέργεια εκμετάλλευσης των όρων του Προγράμματος, ενδεικτικά μέσω της διενέργειας εικονικών συναλλαγών.
- Να διατηρήσουν προς επίδειξη το σύνολο του κατά περίπτωση προβλεπόμενου υλικού τεκμηρίωσης, που σχετίζεται με την αγορά (πχ τιμολόγιο αγοράς) επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
- Να δεχθούν να υπαχθούν σε πιθανό προγραμματισμένο επιτόπιο έλεγχο από αρμόδιες ελεγκτικές αρχές μετά από πρότερη συνεννόηση, διευκολύνοντας τα αρμόδια όργανα και παρέχοντας κάθε αναγκαία σχετική πληροφορία.
- Να τηρούν τους κανόνες δημοσιότητας του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως αυτοί προβλέπονται στον Κανονισμό 241/2021 και εξειδικεύονται στον Οδηγό Επικοινωνίας Σχεδίου Ελλάδα 2.0, όπως κάθε φορά ισχύει (ήτοι ανάρτηση πινακίδων, αφισών κλπ.) . Θα αναρτηθούν σχετικές οδηγίες στον Δικτυακό Τόπο του προγράμματος.
- Την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της κάθε συναλλαγής και την αποφυγή υπερτιμολογήσεων, ψευδών δηλώσεων, εικονικών τιμολογήσεων και μη έγκαιρης δήλωσης τυχόν επιστροφών που θα έπρεπε να οδηγήσουν σε ακύρωση της αντίστοιχης επιδότησης.
- Την τήρηση της αντίστοιχης τεκμηρίωσης που αποδεικνύει τα παραπάνω και μπορεί να προσκομιστεί / επιδειχθεί σε περίπτωση δειγματοληπτικού ελέγχου.
- Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ’ όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Να διατηρούν τον επιδοτούμενο εξοπλισμό για διάστημα-τουλάχιστον τριών (3) ετών από την καταβολή της ενίσχυσης χωρίς αυτός να μεταπωληθεί/παραχωρηθεί/μισθωθεί.

Η μη τήρηση των παραπάνω όρων από τον ωφελούμενο αποτελεί λόγο αποκλεισμού του από το Πρόγραμμα. Σε περίπτωση που η μη συμμόρφωση βεβαιώνεται μετά την καταβολή της αναλογούσας επιχορήγησης, αναζητείται εντόκως το ποσό της επιχορήγησης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

10.2 Συνέπειες μη τήρησης υποχρεώσεων – ανάκτηση ενισχύσεων και δημοσιονομικές διορθώσεις

Σε περίπτωση κατά την οποία, σε οποιοδήποτε στάδιο του Προγράμματος ή μετά την ολοκλήρωση αυτού διαπιστωθεί από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου, βάσει ελέγχων που διενεργούν τα αρμόδια εθνικά ή ενωσιακά όργανα, η μη τήρηση των υποχρεώσεων ωφελούμενων, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες:

i) για την τροποποίηση της αρχικής απόφασης έγκρισης και την ανάκληση των σχετικών αιτήσεων χρηματοδότησης,

ii) επιπλέον, εφόσον απαιτείται, για τη δημοσιονομική διόρθωση και την ανάκτηση των ενισχύσεων από τις αρμόδιες Αρχές ή την αναπροσαρμογή αυτών.

Αναλόγως των ευρημάτων των ελέγχων, τα ποσά της ανάκτησης καταλογίζονται στους ωφελούμενους.

Οι ωφελούμενοι δύνανται να υποβάλλουν ένσταση κατά της παραπάνω απόφασης ανάκλησης, ως ακολούθως:

α) Εφόσον από την απόφαση δεν προκύπτει δημοσιονομική διόρθωση:

- Η ένσταση υποβάλλεται προς τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πορίσματος του ελέγχου.
- Η ένσταση εξετάζεται από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου, τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ένστασης, ο οποίος και εισηγείται την αποδοχή ή απόρριψή της προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Εφόσον από την απόφαση προκύπτει δημοσιονομική διόρθωση και υποχρέωση επιστροφής ενίσχυσης:

- Η ένσταση υποβάλλεται εγγράφως προς την ΕΥΣΤΑ, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πορίσματος του ελέγχου.
- Η ένσταση εξετάζεται από την ΕΥΣΤΑ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Η απόφαση επί της ένστασης εκδίδεται από τη Διαχειριστική Αρχή εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της ένστασης.

Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των προϋποθέσεων του ΕΚ 2023/2831 (Κανονισμός De Minimis) ή κατά περίπτωση του ΕΕ 1408/2013, η υποχρέωση ανάκτησης αφορά το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης και γίνεται εντόκως από τη χρονική στιγμή που τέθηκε το ποσό στη διάθεση του δικαιούχου, σύμφωνα με την κείμενη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, σύμφωνα με το επιτόκιο ανάκτησης που ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωσή της σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6), εφαρμοζόμενου κατά τα λοιπά του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

11 Εμπλεκόμενοι Φορείς

Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου της υλοποίησης του προγράμματος, είναι η ΕΕΣΥΠ (πρώην Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου - «ΤΑΙΠΕΔ»).

Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου στα πλαίσια του ρόλου του λαμβάνει τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τη σύμβασή του με το ΥΠΕΝ. Μεταξύ των ανωτέρω, είναι αρμόδιος για:

i) την υποδοχή των αιτήσεων χρηματοδότησης,

ii) τον έλεγχο και την αξιολόγηση των αιτήσεων,

iii) την έκδοση αποφάσεων έγκρισης ή απόρριψης των αιτήσεων ένταξης στο πρόγραμμα,

iv) τη διαχείριση των ενστάσεων στις προσωρινά και οριστικά υποβληθείσες αιτήσεις του Προγράμματος,

v) την εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης,

vi) την εισήγηση για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταβολής των πληρωμών του Προγράμματος από τον Φορέα Πληρωμών και εν γένει την υποστήριξη των Φορέων Υλοποίησης και Πληρωμών στην διαχειριστική παρακολούθηση του Προγράμματος,

vii) την οργάνωση και λειτουργία γραφείου εξυπηρέτησης (Helpdesk) για το Πρόγραμμα,

viii) την ενημέρωση του σχετικού διαδικτυακού τόπου του Προγράμματος με συχνές ερωτήσεις - απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας, καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος,

ix) την παροχή υπηρεσιών ελέγχου υλοποίησης των ενισχυόμενων δράσεων των ωφελούμενων,

x) την ανάπτυξη και παραγωγική λειτουργία ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος για την υποστήριξη του Προγράμματος,

xi) την παροχή νομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου έχει γνώση και τήρηση των διαδικασιών που απαιτούνται στο πλαίσιο του Συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για την εκτέλεση επιμέρους εργασιών που σχετίζονται με τη διενέργεια επαληθεύσεων και ελέγχων, και κάθε σχετική διαδικασία διαχείρισης, καθώς και για τη αξιολόγηση των αιτήσεων, ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου μπορεί να ορίζει ομάδες εργασίας και να αναθέτει την εκτέλεση εργασιών ελέγχου σε στελέχη/συνεργάτες που εντάσσονται σε αυτές.

Ειδικά, για την εξέταση των κατά περίπτωση ενστάσεων που δύναται να υποβληθούν από ενδιαφερόμενους στο Πρόγραμμα, ορίζεται με απόφαση του Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου Επιτροπή Ενστάσεων. Η Επιτροπή αποφαίνεται επί των υποβληθεισών ενστάσεων και υποβάλει εγγράφως τις εισηγήσεις της, που λαμβάνει τις τελικές αποφάσεις δια του νόμιμου εκπροσώπου του. Η Επιτροπή υποστηρίζεται στο έργο της από τις ομάδες της προηγούμενης παραγράφου.

Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος δύναται να εισηγείται μέτρα για την εύρυθμη εξέλιξη της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος και να διενεργεί ελέγχους στους Δικαιούχους για να επιβεβαιώσει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος. Οι Δικαιούχοι, σε

περίπτωση που επιλεγούν για έλεγχο, πρέπει να υποβάλουν και να επιδείξουν κάθε παραστατικό και στοιχείο που κριθεί ότι συμβάλλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους. Η παράλειψη/ άρνηση υποβολής/επίδειξης των παραπάνω στοιχείων ή η ανακριβής δήλωση στοιχείων αποτελεί λόγο αθέτησης των όρων και προϋποθέσεων. Για τη διενέργεια των ανωτέρω ελέγχων ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου δύναται να υποστηρίζεται από ομάδα έργου (ως επικουρικός ελεγκτικός μηχανισμός του προγράμματος) που στελεχώνεται από υπαλλήλους των κατά περίπτωση αρμόδιων ως προς το τεχνικό αντικείμενο υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους ωφελούμενους πρόσθετες διευκρινίσεις ή λοιπές πληροφορίες σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης των έργων.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ ορίζεται ως φορέας Υλοποίησης και είναι αρμόδια για:

i. τον σχεδιασμό των διαδικασιών του Προγράμματος σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ευθύνης,

ii. να δύναται να διενεργεί συστημικούς και δειγματοληπτικούς ελέγχους για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος, την αξιοπιστία των πληροφοριών και στοιχείων που δηλώνονται και τηρούνται, καθώς και την επιβεβαίωση της ορθής εκτέλεσης των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου,

iii. να δύναται να διενεργεί επίσης ελέγχους σε ωφελούμενους για να επιβεβαιώσει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος. Η παράλειψη, άρνηση υποβολής / επίδειξης των παραπάνω στοιχείων ή η ανακριβής δήλωση στοιχείων αποτελεί λόγο αθέτησης των όρων και προϋποθέσεων και επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις,

iv. την παρακολούθηση της πορείας του Προγράμματος, του σχεδιασμού και της μέριμνας έκδοσης των απαραίτητων οδηγιών - κατευθύνσεων προς τους εμπλεκόμενους φορείς,

v. τον έλεγχο για την παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών του Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική Σύμβαση,

vi. τον έλεγχο για την παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών για την παρακολούθηση και τον τελικό απολογισμό του Προγράμματος σύμφωνα με την ισχύουσα Σύμβαση του Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου,

vii. την μέριμνα για τήρηση αρχείου με όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τα οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει της παρούσας, του Κανονισμού ΕΕ 2023/2831, De Minimis, όπως ισχύει. Ειδικότερα οι πληροφορίες θα πρέπει να διατηρούνται επί 10 οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (σε περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης).

Αρμόδιος Φορέας για την καταβολή της αναλογούσας επιδότησης (εφεξής «φορέας Πληρωμών») ορίζεται η Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε..

Το έργο του Φορέα Πληρωμών είναι η:

i) Η πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος περί της αντικατάστασης/ανακύκλωσης των παλαιών συσκευών, σύμφωνα με τους όρους του

Προγράμματος, τις διατάξεις του ν. 4819/2021 (Α’ 129), την υπό στοιχεία Η.Π. 23615/651/Ε.103/08.05.2014 (Β’ 1184) κοινή υπουργική απόφαση περί διαχείρισης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) και το εγκεκριμένο από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωση Επιχειρησιακό Σχέδιο του εκάστοτε Συλλογικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης ΑΗΗΕ.

ii) Η διαχείριση των σχετικών διαδικασιών για την πίστωση των ειδικών δεσμευμένων τραπεζικών λογαριασμών (escrow accounts) και την καταβολή των πληρωμών του Προγράμματος ήτοι τη χορήγηση της αναλογούσας ενίσχυσης για έκαστο των δικαιούχων του Προγράμματος.

iii) Η συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου και τον Φορέα Υλοποίησης για την παρακολούθηση και τον τελικό απολογισμό του Προγράμματος,

12 Ενέργειες δημοσιότητας και ενημέρωσης

Με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση των ωφελούμενων και των δυνητικών προμηθευτών του Προγράμματος, ο Φορέας Υλοποίησης και ο Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου προβαίνουν στις κατά περίπτωση απαραίτητες ενέργειες δημοσιότητας, σύμφωνα με τους κανόνες δημοσιότητας του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως αυτοί προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 241/2021 και του άρθρου 6 της υπ. αριθμ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β’ 4498) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» περί πληροφόρησης, επικοινωνίας και δημοσιότητας, και εξειδικεύονται στον Οδηγό Επικοινωνίας Σχεδίου Ελλάδα 2.0, όπως κάθε φορά ισχύει. Θα αναρτηθούν σχετικές οδηγίες στον Δικτυακό Τόπο του προγράμματος.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται για το Πρόγραμμα μέσα από το δικτυακό τόπο του Προγράμματος. Επιπλέον, μπορούν να επικοινωνούν με το γραφείο εξυπηρέτησης του Προγράμματος (helpdesk) μέσω τηλεφώνου και ηλεκτρονικής επικοινωνίας, για να λαμβάνουν πληροφόρηση και απαντήσεις σε ερωτήματα που υποβάλουν.

Οι προμηθευτές που προβαίνουν σε διαφημιστικές καμπάνιες υπό οποιαδήποτε μορφή (τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπο υλικό, ειδική προωθητική ενέργεια κλπ.), στις οποίες υπάρχει αναφορά στο παρόν Πρόγραμμα, υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021 και του άρθρου 6 της υπ. αριθμ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β’ 4498) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» περί ενημέρωσης και δημοσιότητας, και εξειδικεύονται στον Οδηγό Επικοινωνίας Σχεδίου Ελλάδα 2.0 και να ακολουθούν τις κατευθυντήριες οδηγίες που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του Προγράμματος.

13 Τελικές ρυθμίσεις

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσης, το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος ενεργεί υπό την ιδιότητα του Υπευθύνου Επεξεργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, ο δε Φορέας Διαχείρισης και Ελέγχου υπό την ιδιότητα του Εκτελούντος την Επεξεργασία. Αμφότεροι, οφείλουν να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απρίλιου 2016 (ΓΚΠΔ), καθώς και τις διατάξεις του ν. 4624/2019 (Α’ 137) που συνάδουν με την ιδιότητά τους.

Επίσης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει την υποχρέωση λήψης και διαρκούς τήρησης των κατάλληλων και αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας των λαμβανομένων πληροφοριών και, κατ’ ελάχιστον, την καταγραφή και παρακολούθηση των προσβάσεων, τη διασφάλιση ιχνηλασιμότητας και την προστασία των διακινούμενων δεδομένων από κάθε παραβίαση, καθώς και από σκόπιμη ή τυχαία απειλή. Τέλος, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει την υποχρέωση επεξεργασίας των λαμβανομένων πληροφοριών αποκλειστικά και μόνον για τους σκοπούς της παρούσας.

14 Κατάλογος Παραρτημάτων

Η Πρόσκληση συνοδεύεται από τα ακόλουθα παραρτήματα:

Παράρτημα Ι: Πληροφορίες για την υποβολή, έγκριση, υλοποίηση και καταβολή της Αίτησης Συμμετοχής στο Πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του Προγράμματος

Παράρτημα ΙΙ: Λειτουργία Καταπιστευτικού Λογαριασμού (escrow account)

Παράρτημα ΙΙΙ: Δικαιολογητικά και Όροι Συμμετοχής

Παράρτημα IV: Δικαιολογητικά Καταβολής Επιχορήγησης

Παράρτημα V: Ορισμός ΜΜΕ

Παράρτημα VI: Προϋποθέσεις Κανονισμών De Minimis

Παράρτημα VII: Μη Επιλέξιμοι ΚΑΔ

Παράρτημα VIII: Διαδικτυακές Υπηρεσίες (WS) μέσω Τρίτων Συστημάτων

Παράρτημα IX:. Κανόνες Σώρευσης

Παράρτημα Χ:. Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Πραγματικών Δικαιούχων

Παράρτημα ΧΙ: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης

Παράρτημα ΧΙΙ: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης (για πρωτογενή γεωργική παραγωγή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Επίτευξης Στόχου Προγράμματος

Παράρτημα ΧΙV: Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO_2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ

Παράρτημα ΧV: Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ

Παράρτημα ΧVI: Βεβαίωση Εγκαταστάτη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Πληροφορίες για την υποβολή, έγκριση, και υλοποίηση παρεμβάσεων της Αίτησης Συμμετοχής στο Πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του Προγράμματος

Σύνοψη

Οι χρήστες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα θα πρέπει να υποβάλουν την Αίτηση Συμμετοχής τους στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος ακολουθώντας συγκεκριμένα βήματα.

Για την υποβολή, έγκριση, υλοποίηση και καταβολή ενίσχυσης Αίτησης Συμμετοχής στο πρόγραμμα απαιτείται:

1) Η σύνδεση του χρήστη στην πλατφόρμα κάνοντας χρήση διαπιστευτηρίων της επιχείρησης (Χρήστης, Κωδικός) του TaxisNet, για την οποία υποβάλει Αίτηση Συμμετοχής.
2) Η συμπλήρωση και υποβολή των απαραίτητων στοιχείων και δικαιολογητικών και η υποβολή της Αίτησης.
3) Η ένταξη και ο έλεγχος της Αίτησης από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου και η έγκριση ή απόρριψή της.
4) Η υποβολή αποδεικτικών ενεργειακής κατανάλωσης πριν και μετά την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου, ήτοι: δύο (2) Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης, ή δύο (2) Ενεργειακών Ελέγχων εφόσον έχει επιλεχθεί η συγκεκριμένη κατηγορία, ή σε περίπτωση αντικατάστασης συστήματος/συσκευής (σημειακή παρέμβαση), για κάθε σύστημα/συσκευή που αντικαθίσταται, Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ, (όλα από διαφορετικούς Ενεργειακούς Επιθεωρητές και με τήρηση του Ασυμβίβαστου αυτών).
5) Ο έλεγχος του ποσοστού μείωσης των εκτιμωμένων εκπεμπόμενων ρύπων CO_2, τουλάχιστον κατά 30,00%.
6) Ο κατά περίπτωση έλεγχος Σώρευσης αυτοματοποιημέναοι και μέσω της αντίστοιχης Υπεύθυνης Δήλωσης.
7) Η απόφαση έγκρισης/Ένταξης, βάσει της οποίας γίνεται και η διαδικασία ανοίγματος και κίνησης του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού.

Βήματα διαδικασίας

Σύνδεση Χρήστη

Ο χρήστης θα συνδέεται στην πλατφόρμα κάνοντας χρήση των διαπιστευτηρίων της επιχείρησης (Χρήστης, Κωδικός) του TaxisNet.

Υποβολή Αίτησης Συμμετοχής

Ο χρήστης για να ολοκληρώσει την υποβολή της Αίτησης Συμμετοχής θα πρέπει να συμπληρώσει στην πλατφόρμα τα ακόλουθα στοιχεία:

1) Τα βασικά στοιχεία επιχείρησης.
2) Τα στοιχεία των επιχειρήσεων με τις οποίες συνιστά ενιαία επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 2 παρ.2 του Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 ή του Κανονισμού ΕΕ 1408/2013 (για τους αγρότες δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων)

3) Το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει αυτός και οι επιχειρήσεις που συνιστούν ενιαία με αυτόν επιχείρηση κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών

4) Τα στοιχεία ταυτότητας εκπροσώπων.

5) Τα στοιχεία εταιρικής σύνθεσης.

6) Τα στοιχεία του τόπου εκτέλεσης υλοποίησης των δαπανών.

7) Τις επιλέξιμες δαπάνες που εκτιμά ότι θα υλοποιήσει.

8) Τους όρους και τις προϋποθέσεις.

Ο χρήστης υποβάλει τα παραπάνω στοιχεία μέσω συμπλήρωσης των αντίστοιχων φορμών ή/και προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια υποβολής της αίτησης συμμετοχής διενεργείται αυτόματα από την πλατφόρμα, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων (Sorefsis.gr), έλεγχος σώρευσης έτσι ώστε εντοπιστούν τυχόν κρατικές ενισχύσεις που έχει λάβει η επιχείρηση.

Σε περίπτωση υποβολής της Αίτησης Συμμετοχής χωρίς 1ο ΠΕΑ (ή ενεργειακό έλεγχο εφόσον απαιτείται ή Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ για σημειακές παρεμβάσεις) θα πρέπει να υποβληθεί Υπεύθυνη Δήλωση περί επίτευξης του στόχου μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%).

Ένταξη και Έλεγχος Αίτησης Συμμετοχής

Κάθε αίτηση ελέγχεται με βάση τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί στην ψηφιακή πλατφόρμα. Επίσης πραγματοποιείται ο έλεγχος Σώρευσης.

Το αποτέλεσμα του ελέγχου θα καταγράφεται στην Ψηφιακή Πλατφόρμα και θα κοινοποιείται ηλεκτρονικά στον χρήστη που υπέβαλε την Αίτηση Συμμετοχής.

Σε περίπτωση προσωρινής απόρριψης, ισχύουν τα οριζόμενα στην ενότητα «Ενστάσεις».

Τυχόν οριστική απόρριψη μίας αίτησης που οφείλεται σε έλλειψη ή λάθος του χρήστη δεν αποτρέπει την εκ νέου υποβολή της, με την επιφύλαξη της δυνατότητας υποβολής αιτήσεων, στο πλαίσιο της χρονικής προτεραιότητας.

Υλοποίηση έργου

Με την έκδοση απόφασης ένταξης αίτησης στο Πρόγραμμα, εκκινεί η προθεσμία υλοποίησης, εντός της οποίας θα πρέπει να πραγματοποιηθούν οι εργασίες, να εκδοθούν και να αναρτηθούν τα παραστατικά δαπανών, να εκδοθεί και να αναρτηθεί το 2ο ΠΕΑ (ή οι Βεβαιώσεις Μείωσης εκπομπών CO2 αν πρόκειται για αντικατάσταση σημειακών παρεμβάσεων) και να υποβληθεί αίτημα για την τελική πιστοποίηση δαπανών.

Αν μία αίτηση έχει ενταχθεί με Υπεύθυνη Δήλωση περί επίτευξης του στόχου μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%), θα πρέπει να εκδώσει το 1ο ενεργειακό αποδεικτικό (κατά περίπτωση 1ο ΠΕΑ/1ο Ενεργειακό Έλεγχο/ Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ), **πριν** την έναρξη εργασιών, ήτοι την έναρξη υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου.

Επισημαίνεται ότι κατά το διάστημα υλοποίησης, δηλαδή από την ένταξη της αίτησης μέχρι και την

υποβολή για πιστοποίηση της, διενεργούνται οι διοικητικές επαληθεύσεις που δεν γίνονται με αυτοματοποιημένο τρόπο.

Έλεγχος Πιστοποίησης Δαπανών

Τέλος, ο χρήστης υποβάλλει Αίτημα Επαλήθευσης– Πιστοποίησης Δαπανών.

Με την υποβολή του αιτήματος Επαλήθευσης πραγματοποιούνται:

Α) ο σχετικός έλεγχος μέσω του οποίου θα τεκμηριωθεί η μείωση ετήσιων εκπομπών CO_2 κατά τουλάχιστον 30,00%. Σε περίπτωση που είχε διενεργηθεί 1ος ενεργειακός έλεγχος, πραγματοποιείται 2ος ενεργειακός έλεγχος, τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και κατόπιν να υποβληθεί για την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Μετά την 19/06/2025 (ημερομηνία 3ης Απόφασης Ένταξης των ωφελούμενων στο Πρόγραμμα), δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Ενεργειακός Έλεγχος για την τεκμηρίωση επίτευξης του στόχου του Προγράμματος (βλ. περίπτωση ν του Κεφαλαίου 2.1)».

Β) Ο έλεγχος των δικαιολογητικών καταβολής ενίσχυσης (Παράρτημα IV).

Σε περίπτωση που εξασφαλίζονται οι τελικοί έλεγχοι και ελεγχθούν και τα δικαιολογητικά Καταβολής Επιχορήγησης, ο χρήστης θα προχωρήσει στην πληρωμή (βλ. Παράρτημα ΙΙ). Σε διαφορετική περίπτωση, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (Απόφαση Απένταξης) από το Πρόγραμμα.

Επισημαίνεται ότι τα υποβληθέντα 2 ΠΕΑ (αρχικό και τελικό) / ενεργειακοί έλεγχοι (αρχικό και τελικό) / Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς Ενεργειακούς Επιθεωρητές/Ελεγκτές. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρείται η νομοθεσία για το Ασυμβίβαστο των ενεργειακών επιθεωρήσεων/Ελεγκτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Λειτουργία Καταπιστευτικού Λογαριασμού (escrow account)

Ορισμοί

- Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.): το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα μέσω του οποίου διενεργείται η διαχείριση αιτήσεων και η κατά τα ορισθέντα κατωτέρω η διαδικασία ανοίγματος ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού σε πιστωτικό ίδρυμα και η διαδικασία αποδέσμευσης των εκάστοτε ποσών προς το Δικαιούχο.
- Δικαιούχοι χρηματοδότησης: τα νομικά πρόσωπα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας.
- Ειδικός δεσμευμένος καταπιστευτικός λογαριασμός: ο λογαριασμός του άρθρου 58 του ν.4915/2022 (Α΄ 63) τον οποίο ο δικαιούχος οφείλει να ανοίξει σε λογαριασμό που ήδη τηρεί σε πιστωτικό ίδρυμα, προκειμένου να του καταβληθεί η χρηματοδότηση δυνάμει της εκάστοτε Απόφασης ένταξης. Το κόστος ανοίγματος του δεσμευμένου λογαριασμού βαρύνει το δικαιούχο.
- Ποσό εγκεκριμένης επιδότησης: το μέγιστο ποσό που δικαιούνται οι δικαιούχοι χρηματοδότησης σύμφωνα και με την σχετική απόφαση ένταξης τους

Διαδικασία ανοίγματος ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού

Οι δικαιούχοι χρηματοδότησης εισέρχονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, κατόπιν αυθεντικοποίησης μέσω Taxisnet, και υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα χρηματοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας ζητούνται τα ακόλουθα:

1) Επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος για την δημιουργία/διαχείριση του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού,
2) δήλωση τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) που ήδη τηρεί ο εκάστοτε δικαιούχος στο πιστωτικό ίδρυμα της επιλογής του, για την διαχείριση πληρωμών, όπως ενδεικτικά των παρακάτω:
   - εξόδων, για τις περιπτώσεις πληρωμής προμηθευτών
   - πληρωμών, για τις περιπτώσεις πιστώσεων απευθείας στην δικαιούχο χρηματοδότησης
3) δήλωση, με την οποία ο εκάστοτε Δικαιούχος βεβαιώνει αποδοχή με ηλεκτρονικό τρόπο κατά την είσοδο του στην πλατφόρμα, η οποία και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 όσων αναφέρονται στο Παράρτημα το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσης, και περιλαμβάνει κατ’ ελάχιστον τα κάτωθι:
   - ότι έχει ενημερωθεί για τους όρους του προγράμματος χρηματοδότησης του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 (Α’ 63), όπως αυτό εξειδικεύεται στο άρθρο 59 του ν.4949/2022 (Α’ 126), καθώς και για την κείμενη νομοθεσία αναφορικά με την επιστροφή αδιάθετων ποσών, στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, καθώς και των τυχόν δημιουργούμενων, από την παραμονή των πιστώσεων στον άνω ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό, τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου/ωφελούμενου, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με τα στοιχεία του ειδικού λογαριασμού (IBAN, δικαιούχος), την κίνηση του ανωτέρω ειδικού δεσμευμένου λογαριασμού, την ύπαρξη τυχόν υπολοίπων καθώς και τυχόν κινήσεις και εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτόν,
   - έχει λάβει γνώση των δηλώσεων και αποποίησης ευθυνών του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του δικαιούχου/ πελάτη η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται ταυτόχρονα με το αίτημα ανοίγματος του λογαριασμού.

Χρηματοδότηση - Πίστωση λογαριασμού- Αποδέσμευση ποσών - Διαδικασία πληρωμών

Το έργο/δράση εντάσσεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Συλλογική Απόφαση (ΣΑΤΑ) και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η χρηματοδότηση του έργου /δράσης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Η πίστωση του καταπιστευτικού λογαριασμού υλοποιείται από την Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. (Φορέας Πληρωμών) επί τη βάσει του εκάστοτε οριστικού καταλόγου δικαιούχων και **μετά την έκδοση απόφασης Ένταξης**.

Η ανωτέρω πίστωση του λογαριασμού υλοποιείται ως εξής:

α) Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως υπόλογος διαχειριστής, μεταφέρει το συνολικό ποσό από το λογαριασμό του έργου της οικείας ΣΑΤΑ, με ηλεκτρονική πληρωμή (eps) σε λογαριασμό του Φορέα Πληρωμών.

β) Στη συνέχεια με χρέωση του λογαριασμού του Φορέα Πληρωμών μεταφέρονται τα ποσά προς τους αναλυτικούς τραπεζικούς ειδικούς δεσμευμένους λογαριασμούς (ΕΔΛ) των δικαιούχων.

γ) Για την αποδέσμευση των χρηματικών ποσών ο εκάστοτε δικαιούχος ανεβάζει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Πληρωμών όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που σχετίζονται με τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν (σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος IV) και καταχωρεί Αίτημα Επαλήθευσης– Πιστοποίησης Δαπανών (ενάριθμος ΠΔΕ).

δ) Εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Πληρωμών ελέγχεται η επιλεξιμότητα των σχετικών δαπανών. Επίσης διενεργείται ο έλεγχος ελάχιστου ενεργειακού στόχου. Για την αποδέσμευση του ποσού προς εξόφληση εκδίδεται από τον Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου βεβαίωση πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του ελέγχου (εμπεριέχει και την «κατάσταση δικαιούχων αποδέσμευσης ποσών» σε ηλεκτρονική μορφή, η οποία αποτελείται από τον οριστικό κατάλογο δικαιούχων). Απαραίτητη προϋπόθεση για την βεβαίωση πιστοποίησης αποτελεί η ορθή υποβολή Στοιχείων Πραγματικών Δικαιούχων (Υπεύθυνη Δήλωση και Μητρώο).

ε) Η Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. αφού παραλάβει την «τελική κατάσταση δικαιούχων αποδέσμευσης ποσών», εγκρίνει την αποδέσμευση των ποσών για έκαστο των δικαιούχων της τελικής κατάστασης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 από τους ειδικούς δεσμευμένους καταπιστευτικούς λογαριασμούς τους. Η ως άνω αποδέσμευση εκτελείται μέσω του ΟΠΣ, μέσω του οποίου λαμβάνει χώρα και η κοινοποίηση αυτής στα οικεία πιστωτικά ιδρύματα.

στ) Μετά την αποδέσμευση των ποσών, πραγματοποιείται ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων με την δοθείσα ενίσχυση.

Διαδικασία παρακολούθησης του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού

Προς το σκοπό της ορθής παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος χρηματοδότησης, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. και η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει μηνιαία ενημέρωση από το πιστωτικό ίδρυμα αναφορικά με τις κινήσεις του λογαριασμού, τυχόν τόκους που έχουν δημιουργηθεί καθώς και τυχόν υπόλοιπά του.

Διαδικασία κλεισίματος λογαριασμού και επιστροφής ποσών και τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο

Ο λογαριασμός του δικαιούχου χρηματοδότησης κλείνει με αίτημα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως φορέα χρηματοδότησης προς το πιστωτικό ίδρυμα. Τυχόν αδιάθετα ποσά και τόκοι που τυχόν δημιουργούνται από την παραμονή των πιστώσεων στον ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό επιστρέφονται στο ελληνικό Δημόσιο, με εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Τυχόν επιστροφές ποσών θα διενεργούνται στους λογαριασμούς:

α. Με IBAN GR4901000230000002342241551 και τίτλο «ΠΔΕ - Αδιάθετα υπόλοιπα ειδικών καταπιστευτικών λογαριασμών του ΤΑΑ» πιστώνεται με χρέωση των ειδικών καταπιστευτικών λογαριασμών με τα προς επιστροφή ποσά.

β. Με IBAN IBAN GR0501000230000002342241567 και τίτλο «ΠΔΕ - Είσπραξη τόκων ειδικών καταπιστευτικών λογαριασμών του ΤΑΑ» πιστώνεται με χρέωση των ειδικών καταπιστευτικών λογαριασμών με τα ποσά των δημιουργούμενων τόκων στους ειδικούς καταπιστευτικούς λογαριασμούς

Ακατάσχετος λογαριασμός

Οι πληρωμές προς τους δικαιούχους δεν κατάσχονται και ο ανωτέρω λογαριασμός είναι ακατάσχετος έναντι όλων των δανειστών του Δικαιούχου, για χρέη και οφειλές του από κάθε αιτία. Επί του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού της παρούσας, δεν ισχύουν οι διατάξεις περί επαγγελματικού και τραπεζικού απορρήτου, συμπεριλαμβανομένου του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων του άρθρου 1 του ν.δ. 1059/1971 (Α’ 270).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Δικαιολογητικά και Όροι Συμμετοχής

Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται η αποδοχή των ακολούθων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα:

1) Επιβεβαιώνεται ότι η Αίτηση Χρηματοδότησης επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν. Οποιαδήποτε ψευδή αναφορά ή αναντιστοιχία με τα πραγματικά στοιχεία, πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, ενδέχεται να επιφέρει και ποινικές κυρώσεις.

2) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση δραστηριοποιείται στην Ελληνική Επικράτεια με ελληνικό ΑΦΜ.

3) Επιβεβαιώνεται ότι η ιδιότητα της Επιχείρησης (Πολύ Μικρή, Μικρή, Μεσαία, Μεγάλη) έχει υπολογισθεί σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του ΚΑΝ(ΕΚ) 651/2014, όπως αποτυπώνεται στο Παράρτημα V Ορισμός ΜΜΕ του Οδηγού Προγράμματος.

4) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση είναι ενεργή κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

5) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση έχει ιδρυθεί / συσταθεί έως την 30.06.2024.

6) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση υποβάλλει μόνο μία (1) Αίτηση Χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος.

7) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση έχει εκδώσει το 1ο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) (ή 1ο ενεργειακό έλεγχο) ή (για αντικατάσταση σημειακών παρεμβάσεων) Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ της εγκατάστασης υλοποίησης της επένδυσης (ή έχει υποβάλει Υπεύθυνη Δήλωση περί επίτευξης του στόχου μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2) τουλάχιστον κατά 30%).

8) Επιβεβαιώνεται ότι γίνεται αποδεκτό πως η αίτηση θα απορριφθεί από τη διαδικασία τελικής αξιολόγησης αιτήματος ενίσχυσης σε περίπτωση που δεν ικανοποιήσει τον στόχο του Προγράμματος, που είναι η μείωση των εκτιμωμένων εκπεμπόμενων ρύπων CO2 τουλάχιστον κατά 30,00%, ή σε περίπτωση όπου δεν εξασφαλιστεί ο τελικός έλεγχος Σώρευσης πριν από την καταβολή της ενίσχυσης.

9) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση δραστηριοποιείται σε επιλέξιμη δραστηριότητα. Ως επιλέξιμη δραστηριότητα για τους σκοπούς του Προγράμματος νοείται κάθε οικονομική δραστηριότητα που ασκείται στην ελεύθερη αγορά, εκτός εκείνων που αποτυπώνονται ως μη επιλέξιμες προς ενίσχυση στο πλαίσιο του Κανονισμού 2023/2831 (de minimis). Σε αυτές προστίθεται κάθε οικονομική δραστηριότητα που ασκείται στην ελεύθερη αγορά στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, εκτός εκείνων που αποτυπώνονται ως μη επιλέξιμες προς ενίσχυση στο πλαίσιο του Κανονισμού 1408/2013 (de minimis).

10) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση δεν ασκεί δραστηριότητες οι οποίες εξαιρούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος (βλ. Κεφάλαιο 2.1 του Οδηγού Προγράμματος).

11) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση λειτουργεί νόμιμα και συμμορφώνεται με τη σχετική ενωσιακή και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία, διαθέτοντας, εφόσον της ζητηθεί, το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά της (π.χ. άδεια λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας, την τυχόν κατά περίπτωση προβλεπόμενη περιβαλλοντική αδειοδότηση, κλπ.).

12) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση συνιστά νομική οντότητα (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, Συνεταιρισμός) ή Ατομική Επιχείρηση, και τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία.

13) Επιβεβαιώνεται ότι η Επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.

14) Επιβεβαιώνεται ότι δεν έχουν επιβληθεί σε βάρος της, κατά τα 2 τελευταία έτη πριν την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής Αίτησης Συμμετοχής: α) τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β΄ 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους, ή β) δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν την αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους.

15) Επιβεβαιώνεται ότι στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί στον Τόπο Εκτέλεσης μπορεί να τοποθετηθεί ο προτεινόμενος εξοπλισμός, και δεν υπάρχει περιορισμός από κανονισμούς λειτουργίας (π.χ. κανονισμός πολυκατοικίας, κανονισμός λειτουργίας κτηρίου κ.λπ.) ή το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

16) Επιβεβαιώνεται ότι έχει λάβει γνώση για την τήρηση της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης και δεν έχει λάβει χρηματοδότηση από άλλους ενωσιακούς πόρους για τον ίδιο εξοπλισμό (π.χ. Εξοικονομώ – Επιχειρώ).

17) Επιβεβαιώνεται ότι για την ίδια εγκατάσταση στην οποία αναφέρεται το ΠΕΑ (ή ο ενεργειακός έλεγχος), δεν λαμβάνει χώρα άλλη χρηματοδότηση εξοικονόμησης ενέργειας για πρόγραμμα που αφορά στη Δράση 16874 «Εξοικονομώ επιχειρώντας».

18) Επιβεβαιώνεται ότι έχει λάβει γνώση για την ισχύουσα νομοθεσία περί Ασυμβίβαστου των Ενεργειακών Επιθεωρήσεων.

19) Επιβεβαιώνεται ότι έχει λάβει γνώση για την υποχρέωση υποβολής Στοιχείων Πραγματικών Δικαιούχων.

Όταν ο χρήστης στην επιλογή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας έχει επιλέξει το Μισθωτής θα βγαίνει ένας επιπλέον όρος και προϋπόθεση:

- Επιβεβαιώνεται ότι στην ενοικιαζόμενη / παραχωρούμενη εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η επένδυση, υπάρχει και υποβάλλεται η συναίνεση του ιδιοκτήτη για την τοποθέτηση του εξοπλισμού.

Επιλογή μίας εκ των δύο (2) επιλογών κατά περίπτωση:

- Η αιτούσα Επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με την αιτούσα Επιχειρήσεις δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση.
- Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει ως ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από το παρόν Πρόγραμμα, δεν υπερβαίνει κατά περίπτωση, το ποσό των 300.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών πριν από τον χρόνο χορήγησης του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 2, παρ. 2 του Κανονισμού 2023/2831, είτε (για τους δραστηριοποιούμενους στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή αγρότες) το

ποσό των 20.000 ευρώ κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου τριών οικονομικών ετών όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 3, παρ. 2 του Κανονισμού 1408/2013.

Επίσης επιλογή ΝΑΙ ή ΟΧΙ για τα κατωτέρω :

- Η αιτούσα Επιχείρηση αποτελεί Επιχείρηση με μικτή δραστηριότητα, όπου ο δικαιούχος υποχρεούται σε διαχωρισμό των δραστηριοτήτων και διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε να μην επωφελείται από την παρούσα ενίσχυση, δραστηριότητα μη επιλέξιμη με βάση τον ΕΕ 2023/2831.
- Περίπτωση συγχώνευσης, εξαγοράς και διάσπασης, όπου για τον υπολογισμό της τήρησης των ορίων του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται κατά περίπτωση, είτε οι διατάξεις των παρ. 7-9 του άρθρου 3 του Κανονισμού 2023/2831 (de minimis), είτε (για τους δραστηριοποιούμενους στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή αγρότες) οι διατάξεις των παρ. 8-9 του άρθρου 3 του Κανονισμού 1408/2013.

Επισημαίνεται ότι κατά το διάστημα υλοποίησης, δηλαδή από την ένταξη της αίτησης μέχρι και την υποβολή για πιστοποίηση της, διενεργούνται οι διοικητικές επαληθεύσεις που δεν δύναται να γίνουν με αυτοματοποιημένο τρόπο, όπου και ελέγχονται τα ανωτέρω σημεία και δικαιολογητικά επιλεξιμότητας για την ένταξη της αίτησης στο Πρόγραμμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV Δικαιολογητικά Καταβολής Επιχορήγησης

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτούνται:

1) Δυο (2) ΠΕΑ/ Ενεργειακοί Έλεγχοι/Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ (κατά περίπτωση), ένα (1) πριν την υλοποίηση της εγκατάστασης και ένα (1) μετά την εγκατάσταση του επιλέξιμου εξοπλισμού. Επισημαίνεται ότι τα ΠΕΑ/Ενεργειακοί Έλεγχοι/Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ και Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ θα πρέπει να εκδίδονται από διαφορετικούς Ενεργειακούς Επιθεωρητές και πως θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρείται η νομοθεσία περί Ασυμβίβαστου των Ενεργειακών Επιθεωρήσεων/Ελέγχων.

2) Φορολογικά παραστατικά επιλέξιμων δαπανών καθώς και κάθε άλλο απαιτούμενο κατά περίπτωση δικαιολογητικό σύμφωνα με τους όρους του Προγράμματος (όπως τα δικαιολογητικά για τις περιπτώσεις επιχειρήσεων αγροτών και για τις περιπτώσεις απόσυρσης και ανακύκλωσης), για τον έλεγχο επιλεξιμότητας και τους τεχνικούς ελέγχους, σύμφωνα με το παρόντα οδηγό.

3) Βεβαίωση Γ.Ε.Μ.Η **(μόνο για όσους είναι υπόχρεοι εγγραφής σε αυτό).**

4) Αποδεικτικό τραπεζικού λογαριασμού (IBAN).

5) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας και Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας ή Βεβαίωση παρακράτησης (απόδοσης) φόρων και ασφαλιστικών εισφορών σε ισχύ κατά την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης στον δηλωθέντα τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

6) Δικαιολογητικά για τα **Στοιχεία Πραγματικών Δικαιούχων (μόνο για νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που είναι υπόχρεα συμπλήρωσης αυτών** ως προς την **εκτύπωση** από **το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων**, και **για όλες τις επιχειρήσεις ως προς την Υπεύθυνη Δήλωση Πραγματικών Δικαιούχων)** και συγκεκριμένα: **α)** Υπεύθυνη Δήλωση Πραγματικών Δικαιούχων (Παράρτημα Χ), **β)** Εκτύπωση από το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.

7) Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με το Ασυμβίβαστο των Ενεργειακών Επιθεωρητών, σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία (άρθρο 53 του Ν.4409/2016 (ΦΕΚ Α΄ 136).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Ορισμός ΜΜΕ

(Παράρτημα Ι του ΚΑΝ (ΕΚ) 651/2014, όπως ισχύει)

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυτοαπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολουμένων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

- Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.
- Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
- Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολουμένων και των χρηματικών ποσών

- «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
- «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν

υπερβαίνει τα 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5.000 κατοίκους.

«Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατάντη της σχετικής αγοράς.

α) Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

β) Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολουμένων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

- Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολουμένων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.
- Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολουμένων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
- Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολουμένων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολουμένων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολουμένων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

- Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολουμένων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
- Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο

καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολουμένων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή —εφόσον υπάρχουν— τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

- Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.
- Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.
- Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.
- Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν.
- Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.
- Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Προϋποθέσεις Κανονισμών De Minimis

Προϋποθέσεις Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 De Minimis

Προκειμένου να είναι οι ενισχύσεις συμβατές με τον Κανονισμό Καν Ε.Ε. 2023/2831 πρέπει να ισχύουν οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις:

Α. Γενικοί όροι

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, εκτός από:

α) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·

β) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·

γ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·

δ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις·

ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

2. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β), γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Β. Ειδικοί όροι

Η ενίσχυση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 300.000€ Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί από άλλα μέτρα που χορηγούνται βάσει των Καν. 1408/2013 και Καν.

717/2014 της Επιτροπής σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών και από οποιοδήποτε φορέα χορήγησης σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Όταν σημειωθεί υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, κανένα τμήμα της εν λόγω νέας ενίσχυσης δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες.

Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.

Τα ανωτέρω όρια ισχύουν υπό το πρίσμα του όρου της «ενιαίας επιχείρησης». Στον όρο «ενιαία Επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών.

Τα κράτη μέλη χορηγούν νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, μόνο αφού εξακριβώσουν ότι η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας δεν αυξάνει το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί στην οικεία επιχείρηση σε επίπεδο που υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και ότι τηρούνται όλοι οι όροι που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Διατήρηση των στοιχείων του φακέλου από τη χορηγούσα αρχή για δέκα έτη.

Προϋποθέσεις Κανονισμού ΕΕ 1408/2013 De Minimis

Προκειμένου να είναι οι ενισχύσεις συμβατές με τον Κανονισμό Καν Ε.Ε. 1408/2013 πρέπει να ισχύουν οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις:

Α. Γενικοί όροι

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση:

   α) τις ενισχύσεις το ύψος των οποίων καθορίζεται βάσει της τιμής ή της ποσότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά

   β) τις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες συνδεόμενες με εξαγωγικές δραστηριότητες

   γ) τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, καθώς και σε άλλους τομείς, ή έχει άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2023/2831, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν χορηγούνται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

3. Στην περίπτωση επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων καθώς και στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 717/2014 εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον εν λόγω τομέα, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν χορηγούνται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

Β. Ειδικοί όροι

Η ενίσχυση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 20.000€ Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών και από οποιοδήποτε φορέα χορήγησης σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Όταν σημειωθεί υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση

νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, κανένα τμήμα της εν λόγω νέας ενίσχυσης δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες.

Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.

Τα ανωτέρω όρια ισχύουν υπό το πρίσμα του όρου της «ενιαίας επιχείρησης». Στον όρο «ενιαία Επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων

κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά τρέχον οικονομικό έτος.

Τα κράτη μέλη χορηγούν νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 2023/2831, μόνο αφού εξακριβώσουν ότι η ενίσχυση αυτή δεν αυξάνει το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί στην οικεία επιχείρηση σε επίπεδο που υπερβαίνει τα σχετικά ανώτατα όρια, το εθνικό και το τομεακό ανώτατο όριο που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 και ότι τηρούνται όλοι οι όροι που καθορίζονται στον κανονισμό αυτό.
Διατήρηση των στοιχείων του φακέλου από τη χορηγούσα αρχή για 10 οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει του καθεστώτος ενίσχυσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Μη Επιλέξιμοι ΚΑΔ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού 2023/2831,ο συγκεκριμένος κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, εκτός από: :

α) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·

β) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·

γ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων,

δ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,

- όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς.

ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού 1408/2013, ο συγκεκριμένος κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση:

α) τις ενισχύσεις το ύψος των οποίων καθορίζεται βάσει της τιμής ή της ποσότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά,

β) τις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες συνδεόμενες με εξαγωγικές δραστηριότητες,

γ) τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

Επίσης, στο πλαίσιο του Προγράμματος δεν είναι επιλέξιμες δραστηριότητες που συνδέονται με την εφαρμογή της **αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»** (2021/C 58/01), και ειδικότερα:

α) δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της μεταγενέστερης χρήσης, εξαιρουμένων των έργων στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας, καθώς και των σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής, με χρήση φυσικού αερίου, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της τεχνικής καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C58/01).

β) δραστηριότητες στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ε.Ε. (ΣΕΔΕ) για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς. Όταν η υποστηριζόμενη δραστηριότητα επιτυγχάνει προβλεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς, θα πρέπει να παρέχεται εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν είναι εφικτό. Δείκτες αναφοράς που καθορίστηκαν για τη δωρεάν κατανομή όσον αφορά δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, όπως ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/447 της Επιτροπής·

γ) δραστηριότητες που σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων, αποτεφρωτήρες και μονάδες βιολογικής επεξεργασίας·

- Για τους αποτεφρωτήρες η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου σε μονάδες που ασχολούνται αποκλειστικά με την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και σε υφιστάμενες μονάδες, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, στη δέσμευση των καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή στην ανάκτηση υλικών από την αποτέφρωση τέφρας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας
- Για τις μονάδες βιολογικής επεξεργασίας Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου σε υφιστάμενες μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του εν λόγω αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή στη μετασκευή για εργασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων σε βιοαπόβλητα λιπασματοποίησης και αναερόβιας αποδόμησης βιολογικών αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι δράσεις αυτές στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας

δ) δραστηριότητες κατά τις οποίες η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να βλάψει το περιβάλλον.

Οι ανωτέρω δραστηριότητες, οι οποίες καθίστανται ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ για συμμετοχή στο Πρόγραμμα, αναλύονται με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) ως ακολούθως (Επισήμανση: στους μη επιλέξιμους ΚΑΔ του Προγράμματος εντάσσονται και όλες οι υποδιαιρέσεις των ΚΑΔ που αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί):

Πίνακας 4: Μη επιλέξιμοι ΚΑΔ

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ NACE	ΤΑΞΕΙΣ NACE	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
02				Δασοκομία και υλοτομία
03				Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
05				Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη
06				Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου
	08.92			Εξόρυξη τύρφης
09.1				Υποστηρικτικές δραστηριότητες για την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου
			09.90.11	Υποστηρικτικές υπηρεσίες για την εξαγωγή λιθάνθρακα
19				Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου
		20.13.1		Παραγωγή εμπλουτισμένου ουράνιου και πλουτώνιου· εξαντλημένου ουράνιου και θόριου· άλλων ραδιενεργών στοιχείων
	20.14			Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών
	20.16			Παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές
22.2				Κατασκευή πλαστικών προϊόντων
			24.20.11	Κατασκευή σωλήνων των τύπων που χρησιμοποιούνται για αγωγούς πετρελαίου ή φυσικού αερίου, χωρίς συγκόλληση, από χάλυβα
			24.20.12	Κατασκευή επενδύσεων και σωληνώσεων φρεάτων και διατρητικών στελεχών αγωγών, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη γεώτρηση πετρελαίου ή αερίου, χωρίς συγκόλληση, από χάλυβα
			24.20.21	Κατασκευή σωλήνων κάθε είδους των τύπων που χρησιμοποιούνται για τους αγωγούς πετρελαίου ή αερίου, συγκολλημένων, με εξωτερική διάμετρο > 406,4 mm, από χάλυβα
			24.20.22	Κατασκευή επενδύσεων και σωληνώσεων των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη γεώτρηση πετρελαίου ή αερίου, συγκολλημένων, με εξωτερική διάμετρο > 406,4 mm, από χάλυβα
			24.20.31	Κατασκευή σωλήνων των τύπων που χρησιμοποιούνται για τους αγωγούς πετρελαίου ή αερίου, συγκολλημένων, με εξωτερική διάμετρο <= 406,4 mm, από

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ NACE	ΤΑΞΕΙΣ NACE	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
				χάλυβα
			24.20.32	Κατασκευή επενδύσεων και σωληνώσεων των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη γεώτρηση πετρελαίου ή αερίου, συγκολλημένων, με εξωτερική διάμετρο <= 406,4 mm, από χάλυβα
37				Επεξεργασία λυμάτων
	38.21			Επεξεργασία και διάθεση μη επικίνδυνων απορριμμάτων
	38.22			Επεξεργασία και διάθεση επικίνδυνων απορριμμάτων
			46.12.11	Εμπορικοί αντιπρόσωποι που μεσολαβούν στην πώληση στερεών, υγρών και αέριων καυσίμων και συναφών προϊόντων
	47.23			Λιανικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.3				Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε εξειδικευμένα καταστήματα
		47.91.8		Λιανικό εμπόριο καυσίμων για οχήματα και άλλων νέων εμπορευμάτων π.δ.κ.α., με αλληλογραφία ή μέσω διαδίκτυου
		47.99.8		Άλλο λιανικό εμπόριο καυσίμων για οχήματα και άλλων νέων εμπορευμάτων π.δ.κ.α. εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών
84				Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
94				Δραστηριότητες οργανώσεων
97				Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού
98				Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή μη διακριτών αγαθών -και υπηρεσιών- για ίδια χρήση
99				Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων
00				Έλλειψη δραστηριότητας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Διαδικτυακές Υπηρεσίες (WS) μέσω Τρίτων Συστημάτων

1) Αυθεντικοποίηση Χρηστών με την χρήση διαπιστευτηρίων taxisnet: Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται υποχρεωτικά η προηγούμενη ταυτοποίηση του αιτούντος με τη χρήση των προσωπικών κωδικών – διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet), σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν.4727/2020 (Α’ 184).

2) Καταχώρηση και έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων - Διασύνδεση με το ΠΣΣΚΕΗΣ: Μετά την ταυτοποίηση του δικαιούχου, δημιουργείται νέα αίτηση και ακολούθως με την είσοδό του γίνεται ο έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας αυτόματα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα, βάσει του Κανονισμού 2023/2831 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (De Minimis). Εφόσον ο έλεγχος είναι αρνητικός, ήτοι ο αιτών υπερβαίνει τα εκάστοτε όρια, τότε η αίτηση δεν δύναται να προχωρήσει περαιτέρω.

3) Αναζήτηση Τ.Κ. Φορολογικού Μητρώου με Τ.Κ. ΕΛΤΑ: Για να προσδιοριστεί ο τόπος εκτέλεσης της εγκατάστασης των δαπανών που έχει δηλώσει ο αιτών και να ελεγχθούν τα στοιχεία του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), είναι απαραίτητη η αναζήτηση στοιχείων έδρας ή υποκαταστήματος.

4) Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου (Α.Α.Δ.Ε): Εφόσον μέσω του προγράμματος θα δοθούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις είναι απαραίτητη η αναζήτηση και η ταυτοποίηση των στοιχείων των χρηστών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX: Κανόνες Σώρευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 De Minimis, ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες σώρευσης:

1) Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής.

2) Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Σύμφωνα με το άρθρ. 5 του ΕΚ 1408/2013, στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, καθώς και σε έναν ή περισσότερους άλλους τομείς ή έχουν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται για δραστηριότητες στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται στον δεύτερο τομέα(-είς) ή δραστηριότητες μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν με τα κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν χορηγούνται για την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων ενισχύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013. Στην περίπτωση επιχείρησης που δραστηριοποιείται τόσο στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων όσο και στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται για δραστηριότητες στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό είναι δυνατό να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται για δραστηριότητες στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 717/2014 μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στον εν λόγω κανονισμό, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν χορηγούνται ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 για την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων.—. Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν συνδέονται με συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Πραγματικών Δικαιούχων
όπως αυτή ορίζεται στο Σύστημα Διαχείρισης και ελέγχου (έντυπο Δ20_Ε_1)
(Επισημαίνεται ότι επιπρόσθετα της εν λόγω ΥΔ, απαιτείται και η υποβολή εκτύπωσης από το Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ[1]:							
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης[2]:							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις [3], που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

Με την ιδιότητά μου, ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας ___ή υπεύθυνος κανονιστικής συμμόρφωσης της εταιρείας ____, δηλώνω υπεύθυνα ότι σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 3 του ν.4557/2018 όπως ισχύει, τα κατωτέρω πρόσωπα δύνανται να θεωρούνται ως πραγματικοί δικαιούχοι της εν λόγω εταιρείας, κατά την έννοια των παρ. 17 και 18 του άρθρου 3 του Ν.4557/2018:
Όνομα 1, επώνυμο 1, Ημερ. γέννησης, ΑΦΜ, ιδιότητα ΠΔ, έκταση δικαιώματος ΠΔ
Όνομα 2, επώνυμο 2, Ημερ. γέννησης, ΑΦΜ, ιδιότητα ΠΔ, έκταση δικαιώματος ΠΔ

[Η ανωτέρω διατύπωση είναι ενδεικτική και προσαρμόζεται αναλόγως των πραγματικών στοιχείων εκάστου αναδόχου.]

Ημερομηνία: … /…. /20……

Ο – Η Δηλ.....

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/2831

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν.1599/1986)

ΠΡΟΣ[i]:							
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης[1]:							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

Α. Η επιχείρηση ……..…… με ΑΦΜ ……..……, την οποία νομίμως εκπροσωπώ:

I. Υποβάλλει την αίτηση χορήγησης ……προκειμένου να λάβει κρατική ενίσχυση η οποία είναι δυνατό να υπαχθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis 2023/2831

II. Δραστηριοποιείται στον τομέα/στους τομείς:…….

III. Συνιστά «ενιαία επιχείρηση» με τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΦΜ
1.		
2.		
3.		

IV. Δεν συνιστά «ενιαία επιχείρηση»[ii] με καμία άλλη επιχείρηση ☐

1

Β. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί[iii] στην ως άνω επιχείρηση[iv,v] βάσει της (αναφέρετε τη σχετική νομική βάση)……..., αφορά δραστηριότητες της επιχείρησης που **δεν** εμπίπτουν:

i) στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας[vi,vii],

ii) στη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας[viii], εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά,

iii) στην πρωτογενή παραγωγή[ix] γεωργικών προϊόντων[x],

iii) στον τομέα της μεταποίησης[xi] και της εμπορίας[xii] γεωργικών προϊόντων, όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,

iv) εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα,

v) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων.

Γ. *(Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε κάποιον από τους μη επιλέξιμους για ενίσχυση τομείς και επίσης σε τομέα επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 2023/2831)*
Η επιχείρηση, καθώς δραστηριοποιείται στον τομέα (στους τομείς)…….ο οποίος (οι οποίοι) είναι μη επιλέξιμοι για ενίσχυση, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι δεν ενισχύεται η μη επιλέξιμη δραστηριότητα.

Δ. Στην επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων και των επιχειρήσεων που συνιστούν με αυτήν «ενιαία επιχείρηση», έχουν χορηγηθεί σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών, οι κάτωθι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας:

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

(αφορά την επιχείρηση δικαιούχο της ενίσχυσης και τις επιχειρήσεις που τυχόν συνιστούν ενιαία επιχείρηση με αυτήν)

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΕΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. & ΗΜ/ΝΙΑ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[2]	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[15]	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ & ΑΦΜ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ DE MINIMIS

[2] *Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.*

Ε. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω …… (αναφέρεται η σχετική νομική βάση), αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που της έχει χορηγηθεί σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης», βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1408/2013 της Επιτροπής ή/και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 717/2014 της Επιτροπής, δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών.

ΣΤ. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει άλλη κρατική ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, η σώρευση των οποίων οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ζ. Αποδέχομαι οποιονδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων από τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές αρχές, καθώς και τη διασταύρωση αυτών με τα στοιχεία που παρέχονται από τα πληροφοριακά συστήματα δημοσίων υπηρεσιών και ασφαλιστικών οργανισμών

Ημερομηνία: ……/……/……..

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

[i] *Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.*

[ii] *Αναγράφεται ολογράφως.*

[iii] *Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.*

[iv] *Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:*

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης˙

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης˙

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας˙

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

[v] *Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς (πχ. ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης/ΚΥΑ/σύμβασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.*

[vi] *Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.*

[vii] *Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.*

[viii] *Ως προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 5 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013.*

[ix] *Ως πρωτογενής παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται όλες οι εργασίες που σχετίζονται με την αλιεία, την εκτροφή ή την καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, καθώς και οι δραστηριότητες εντός της εκμετάλλευσης ή επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση, συμπεριλαμβανομένων της κοπής, του τεμαχισμού σε φιλέτα ή της κατάψυξης, καθώς και η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές.*

[x] *Ως «μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας» νοούνται όλες οι δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού, της κατεργασίας και του μετασχηματισμού, που πραγματοποιούνται μετά την εκφόρτωση —ή τη συγκομιδή, στην περίπτωση της υδατοκαλλιέργειας— από τις οποίες προκύπτει ένα μεταποιημένο προϊόν, καθώς και η διανομή του.*

[xi] *Ως πρωτογενής γεωργική παραγωγή νοείται η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων.*

[xii] *Γεωργικά προϊόντα είναι τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1379/2013.*

[xiii] *Ως μεταποίηση γεωργικών προϊόντων νοείται κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.*

[xiv] *Ως εμπορία γεωργικών προϊόντων νοείται η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σώρευσης (για τις επιχειρήσεις / δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 1408/2013

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν.1599/1986)

ΠΡΟΣ[xiii]:							
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης[xiv]:							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις[iii] που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

Α. Η επιχείρηση …… με ΑΦΜ ……, την οποία νομίμως εκπροσωπώ:

I. Υποβάλλει την αίτηση χορήγησης ……προκειμένου να λάβει κρατική ενίσχυση η οποία είναι δυνατό να υπαχθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis στον γεωργικό τομέα 1408/2013.

II. Δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων[iv].

III. Συνιστά «ενιαία επιχείρηση»[v] με τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΦΜ
1.		
2.		
3.		

IV. Δεν συνιστά «ενιαία επιχείρηση» με καμία άλλη επιχείρηση ☐

Β. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί[vi] στην ως άνω επιχείρηση[vii, viii] βάσει της ΚΥΑ (αναφέρετε τη σχετική νομική βάση)……..., αφορά δραστηριότητες της επιχείρησης που

δεν εμπίπτουν:
i) σε ενισχύσεις το ύψος των οποίων καθορίζεται βάσει της τιμής ή της ποσότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά,
ii) σε ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες συνδεόμενες με εξαγωγικές δραστηριότητες,
iii) σε ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

Γ. (Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επίσης σε άλλους τομείς ή άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 2023/2831)
Η επιχείρηση, καθώς δραστηριοποιείται στον τομέα (στους τομείς)……. στον οποίο (στους οποίους) εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν ενισχύονται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού οι δραστηριότητες της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων.

Δ. (Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επίσης στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.717/2014)
Η επιχείρηση, καθώς δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην οποία εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΕ) 717/2014, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων κόστους, ότι δεν ενισχύονται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού οι δραστηριότητες της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων.

Ε. Στην επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων και των επιχειρήσεων που συνιστούν με αυτήν «ενιαία επιχείρηση», έχουν χορηγηθεί, κατά το τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, οι κάτωθι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας:

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
(αφορά την επιχείρηση δικαιούχο της ενίσχυσης και τις επιχειρήσεις που τυχόν συνιστούν ενιαία επιχείρηση με αυτήν)

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΕΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. & ΗΜ/ΝΙΑ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[ix]	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ[9]	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ & ΑΦΜ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ DE MINIMIS

ΣΤ. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω …… (αναφέρεται η σχετική νομική βάση), αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που της έχει χορηγηθεί σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης κατά το τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ

Ζ. *(Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επίσης σε άλλους τομείς ή άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 2023/2831)*

Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω ΚΥΑ, αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγείται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2023/2831, κατά το τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ.

Η. *(Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επίσης στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.717/2014)*

Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω ΚΥΑ, αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγείται για την πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014, κατά το τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει το ποσό των 30.000 ευρώ.

Θ. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει άλλη κρατική ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, η σώρευση των οποίων οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ι. Αποδέχομαι οποιονδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων από τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές αρχές, καθώς και τη διασταύρωση αυτών με τα στοιχεία που παρέχονται από τα πληροφοριακά συστήματα δημοσίων υπηρεσιών και ασφαλιστικών οργανισμών.

Ημερομηνία: ……/……/……..

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

[1] Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

[1] Αναγράφεται ολογράφως.

[1] Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

[1] Νοούνται ως «γεωργικά προϊόντα» τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου.

[1] Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται ως επίσης ενιαία επιχείρηση.

[1] Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς (πχ. ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης/ΚΥΑ/σύμβασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.

[1] Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσον η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.

[1] Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάσπασης.

[1] Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Επίτευξης Στόχου Προγράμματος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ[1]:							
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης[2]:							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις [3], που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

Σε περίπτωση επιχορήγησής μου από το Πρόγραμμα «Αλλάζω συσκευή για τις επιχειρήσεις», που υλοποιείται στο πλαίσιο της Δράσης “Εξοικονομώ - Επιχειρώντας” με την υποστήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεσμεύομαι ότι με τις προτεινόμενες παρεμβάσεις θα πετύχω το στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG) και συγκεκριμένα των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) τουλάχιστον κατά 30%. Για την πιστοποίηση της επίτευξης του στόχου θα υποβάλω τα αποδεικτικά ενεργειακής απόδοσης πριν και μετά τις παρεμβάσεις, εντός του προβλεπόμενου, χρονικού διαστήματος υλοποίησης του έργου (όπως αυτό αναφέρεται στο Κεφάλαιο 8.4 του Οδηγού). Γνωρίζω επίσης ότι ο στόχος είναι υποχρεωτικός και αν αυτός δεν επιτευχθεί, η αίτησή μου θα απορριφθεί από τη διαδικασία τελικής αξιολόγησης αιτήματος ενίσχυσης.

[Η ανωτέρω διατύπωση είναι ενδεικτική και προσαρμόζεται αναλόγως των πραγματικών στοιχείων εκάστου αναδόχου.]

Ημερομηνία: … /…. /20……

Ο – Η Δηλ.....

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Βεβαίωση Εκτίμησης Εκπομπών CO_2 υφιστάμενου Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ

Την [ημερομηνία], κατόπιν αυτοψίας που διενήργησα στο ακίνητο [……] ιδιοκτησίας/εκμίσθωσης από [όνομα επιχείρησης] επί της οδού [……] με αρ. [……] του Δήμου [……], βεβαιώνω ότι είναι εγκατεστημένο/η το/η παρακάτω σύστημα/συσκευή στον χώρο ……με τα σχετικά χαρακτηριστικά:

Τύπος Συστήματος/ Συσκευής[1]	
Κατασκευαστής	
Μοντέλο	
Σειριακός Αριθμός	
Ενεργειακή Κλάση[2]	
Ισχύς (kW)	
Βαθμός απόδοσης	
Βαθμός απόδοσης SCOP (κατά ΤΟΤΕΕ - ΚΕΝΑΚ)	
Βαθμός απόδοσης SEER (κατά ΤΟΤΕΕ – ΚΕΝΑΚ)	
CO_2 eq (kg/έτος)[3]	

Στοιχεία Μηχανικού:

Ονοματεπώνυμο	
Αριθμός Μητρώου ΤΕΕ Μηχανικού (Εν.Επιθεωρητή / Ελεγκτή)	
Αριθμός Μητρώου Εν. Επιθεωρητή / Ελεγκτή	
Ειδικότητα	
Διεύθυνση	
Τηλέφωνο	
Email	

Ημερομηνία Υπογραφή

[1] Σύστημα θέρμανσης, Σύστημα ψύξης, ΖΝΧ, Σύστημα φωτισμού, άλλη συσκευή κατανάλωσης ενέργειας.
[2] Με βάση το Ευρωπαϊκό Μητρώο Προϊόντων για την Ενεργειακή Σήμανση (EPREL).
[3] **Εκτίμηση εκπομπών CO_2 Συστήματος/Συσκευής βάσει εκτιμώμενου ετήσιου προφίλ κατανάλωσης και** συντελεστή εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ. Υπολογίζεται για στατιστικούς λόγους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Βεβαίωση Μείωσης Εκπομπών CO_2 από Αντικατάσταση Συστήματος/Συσκευής βάσει συντελεστών απόδοσης και εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ

Την [ημερομηνία], κατόπιν αυτοψίας που διενήργησα στον χώρο ……του ακινήτου……] με αρ. [……] του Δήμου [……] , βεβαιώνω ότι, κατόπιν σχετικής ανάλυσης και υπολογισμών επέρχεται μείωση εκπομπών **CO_2** κατ’ ελάχιστον ίση με 30% […… kg CO_2 eq/έτος], βάσει της διαφοράς της ενεργειακής αποδοτικότητας συστημάτων/ συσκευών, η οποία προκύπτει από την αντικατάσταση συστήματος/συσκευής με νεότερο ενεργειακά αποδοτικής τεχνολογίας.

Ειδικότερα, το/η **υφιστάμενο** σύστημα/ συσκευή έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά, όπως αυτά αναφέρονται στην Βεβαίωση Εκπομπών CO_2 Υφιστάμενου Συστήματος/ Συσκευής:

Τύπος Συστήματος/ Συσκευής[1]	
Κατασκευαστής	
Μοντέλο	
Σειριακός Αριθμός	
Ενεργειακή Κλάση[2]	
Ισχύς (kW)	
Βαθμός απόδοσης	
Βαθμός απόδοσης SCOP (κατά ΤΟΤΕΕ - ΚΕΝΑΚ)	
Βαθμός απόδοσης SEER (κατά ΤΟΤΕΕ – ΚΕΝΑΚ)	
CO_2 eq (kg/έτος)[3]	

και **αντικαθίσταται** από νέα συσκευή με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Τύπος Συστήματος/ Συσκευής[1]	
Κατασκευαστής	
Μοντέλο	
Σειριακός Αριθμός	
Ενεργειακή Κλάση[2]	
Ισχύς (kW)	
Βαθμός απόδοσης	
Βαθμός απόδοσης SCOP (κατά ΤΟΤΕΕ - ΚΕΝΑΚ)	
Βαθμός απόδοσης SEER (κατά ΤΟΤΕΕ – ΚΕΝΑΚ)	
CO_2 eq (kg/έτος)[3]	

Στοιχεία Μηχανικού:

Ονοματεπώνυμο	
Αριθμός Μητρώου ΤΕΕ Μηχανικού (Εν.Επιθεωρητή / Ελεγκτή)	
Αριθμός Μητρώου Εν. Επιθεωρητή / Ελεγκτή	
Ειδικότητα	
Διεύθυνση	
Τηλέφωνο	
Email	

Ημερομηνία Υπογραφή

[1] Σύστημα θέρμανσης, Σύστημα ψύξης, ΖΝΧ, Σύστημα φωτισμού, άλλη συσκευή κατανάλωσης ενέργειας.
[2] Με βάση το Ευρωπαϊκό Μητρώο Προϊόντων για την Ενεργειακή Σήμανση (EPREL).
[3] **Εκτίμηση εκπομπών CO_2 Συστήματος/Συσκευής βάσει εκτιμώμενου ετήσιου προφίλ κατανάλωσης και** συντελεστή εκπομπών κατά ΚΕΝΑΚ. Υπολογίζεται για στατιστικούς λόγους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Βεβαίωση Εγκαταστάτη

Ονοματεπώνυμο	
Τηλέφωνο	
Email	

Με την παρούσα βεβαίωση, εγώ ο/η υπογεγραμμένος/η [……], βεβαιώνω ότι η συσκευή [Τύπος Συσκευής] της εταιρείας [Κατασκευαστής], μοντέλου [Μοντέλο] με σειριακό αριθμό [Σειριακός αριθμός],
I) είναι άρτια, όπως μπορεί να επιβεβαιωθεί μετά από γενικό οπτικό έλεγχο πριν την απόσυρσή της.
II) βρισκόταν πριν την αντικατάστασή της τοποθετημένη στο χώρο στον οποίο δηλώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης.
III) η απεγκατάστασή της έγινε σύμφωνα με τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις.

Στην περίπτωση που η απεγκατάσταση αφορά συσκευή – κλιματιστικού βεβαιώνονται επιπρόσθετα τα κάτωθι:
I) φέρει τα κάτωθι ψυκτικά υγρά, (α) R22 (β) R407C (γ) R410A.
II) η απεγκατάσταση πραγματοποιήθηκε από πιστοποιημένο τεχνικό εγκατάστασης συσκευών κλιματισμού.
III) συμμορφώνονται με τις κάτωθι ενεργειακές οδηγίες (α) 92/75/22.09.92, με εφαρμογή από το 1993 (β) 94/2/21.01.94, με εφαρμογή από το 1995. (γ) 1060/2010/28.09.10, με εφαρμογή από 30/11/2011.

Ημερομηνία Υπογραφή